

214

el butlletí

de l' agrupació excursionista
de granollers

gener - desembre 2014

Editorial

S

Sumari

Per fi, i després de diversos anys de dèficit en els nostres comptes, aquest 2014 hem obtingut superàvit. Com molt bé deveu saber, dèficit és quan els pagaments són superiors als ingressos i superàvit és el contrari, quan els ingressos són superiors als pagaments.

Per què hem tingut dèficits aquests darrers anys? Bàsicament per fer front als pagaments de les obres d'adequació a fi d'obtenir la llicència d'activitat del local, com per exemple les mesures protectores d'incendis (despeses que ja teníem previst realitzar). Però també per la crisi, que ha fet baixar el nombre de socis i disminuir les subvencions. Això vol dir que hem tingut més despeses i menys ingressos per cobrir aquestes despeses. A més, el pagament de la hipoteca del local no ha ajudat gaire a rebaixar el dèficit.

Com hem pogut subsistir tots aquesta anys de dèficit? Una opció per finançar el dèficit és demanar un crèdit a una entitat bancària, cosa que fa augmentar el deute i a més també augmenta el propi dèficit, pel fet d'haver de pagar interessos. L'altre opció de finançar el dèficit, que és la que nosaltres hem pogut aplicar, és per mitjà dels estalvis que vam fer abans de començar les obres. Aquesta opció, que és molt millor que la primera, té el risc que ens quedem sense estalvis, la qual cosa és perillosa per si s'ha de fer front a pagaments imprevistos. Però no us preocupeu! Encara tenim suficients estalvis, i el superàvit d'aquest any ens ajudarà molt amb els futurs pagaments per la finalització de les obres d'adequació del local. Però, evidentment, hem d'estar atents i seguir controlant les despeses.

Quines mesures hem aplicat per intentar minimitzar el dèficit? Com s'ha comentat abans, el dèficit està vincular als pagaments i als ingressos. Podem reduir el dèficit obtenint més ingressos o disminuint les despeses. Les dues opcions han estat molt complicades durant aquests anys. La crisi i les obres d'adequació del local ho han fet gairebé una missió impossible. Hem restringit moltes despeses de les quals s'ha considerat que podíem prescindir. Per tant, hem estat molt austers tot i que no hem deixat de fer cap activitat de les que sempre hem programat. Això vol dir que amb molts menys ingressos hem hagut de baixar les despeses i continuar fent les mateixes activitats. Ho hem aconseguit gràcies a una bona planificació, portant els comptes de forma rigorosa, mesurant molt bé totes les despeses i reduint-les al mínim, com per exemple les devolucions de la quota de soci. És obvi que també ens ha ajudat molt a obtenir aquest superàvit l'esforç econòmic que han fet les seccions, renunciant a les sub-quotes o restringint els seus ingressos.

Enhorabona a tots.

Carles Garcia
President de l'AEG

Editorial	430
Noticiari	431
Activitats	436
Col·laboracions	444
-Castor i Pol·lix (Alps Aprins)	444
- Massís del Queyras	445
-Mont Kènia. Punta Lenana	448
-Capella de la Renclusa	450
Secció de Muntanya-GIEG	454
Secció d'Espeleologia-GIEG	456
Secció d'Escalada SEDEG	460
Matinals	464
Els Ginesters	468
Biblioteca	470
Muntanyes de paper	471
Retall de premsa	474

Foto portada: "Joan Segarra a la via Fisureta (Sot de la Guillota)".
Autor: Tomàs Segarra.

**Agrupació
Excursionista
de Granollers**

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE GRANOLLERS

C/ Corró, 10 - Tel. 93 860 01 47

Apartat de correus 207 - 08401 Granollers

E-mail: aeg@aeg.cat - www.aeg.cat

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ I ACTIVITATS

FUNDAT L'ANY 1931

GENER - DESEMBRE 2014 - VOLUM VIII - Núm 214

I PREMI AMADOR GARRELL I ALSINA DE PERIODISME

Publicació per als socis i per a les entitats excursionistes.

L'Agrupació Excursionista de Granollers està associada a les Federacions següents:

- D'Entitats Excursionistes de Catalunya.
- Catalana d'Espeleologia.
- Catalana de Camping i Caravaning.

El finançament d'aquest butlletí és a càrrec del capítol de Butlletí del pressupost general d'aquesta Agrupació. La seva distribució és gratuïta.

Els articles publicats expressen l'opinió dels seus autors, no forçosament la de l'AEG.

Dipòsit legal: B-34662-2008

Coordinació: Alfons García, Teresa Jofre, Maure Luis, Teresa Madrid, Xavier Moya i Joan Mundet.

Correcció: Teresa Madrid, Teresa Jofre

Maquetació: Marius Núñez i Alba Luis

Impressió: Impremta Municipal

En conveni:

**Ajuntament
Granollers**

45ª Renovació de la Flama de la Llengua Catalana a Montserrat

Per aquest any del Tricentenari, els actes de l'organització de la 45ª Renovació de la Flama han correspost conjuntament a les 5 Entitats Excursionistes de Reus: Associació Excursionista Catalunya de Reus, Club Excursionista Reddis, Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus, Secció Excursionista del Club Natació Reus Ploms i Secció Excursionista del Reus Deportiu.

Tant bon punt es tancà l'edició de l'any 2013, aquestes entitats es posaren a treballar per configurar el programa d'actes de la 45ª edició de la Renovació de la Flama (veure memòria al seu blog).

Després de diversos actes culturals, cívics i excursionistes arreu del territori, finalment el 23 de febrer de 2014 pugen la Flama a Montserrat. Presideixen i formen part de la comitiva l'alcalde de Reus Sr. Carles Peller, el president de la FEEC Sr. Jordi Merino, coordinador de les Renovacions de la Flama Sr. Jordi Mir, representants de les cinc entitats organitzadores, regidors de l'Ajuntament de Reus, i altres personalitats.

Un cop arribada la Flama a la plaça de la basílica fou rebuda pel pare Abat Josep M. Soler, tots junts fan l'entrada per assistir a la missa conventual i fer ofrena de la Flama, en acabar i després del cant del Virolai a l'atri del monestir es fa l'acte simbòlic d'encesa de la llàntia commemorativa, aquella que porta gravada, Encesa per la Fe, portada per l'Esforç i mantinguda per la voluntat d'un Poble.

El pare Abat va correspondre a l'ofrena, «en nom dels monjos, com Abat de la comunitat em plau acollir-vos i especialment acollir per 45ª vegada a la Flama de la Llengua que les enti-

tats de Reus heu portat, demostrant una vegada més que l'excursionisme català uneix l'amor a la natura amb l'amor a la llengua i la cultura del País. Especialment en aquests moments del procés democràtic que vivim, on si sabem anar units en allò que és fonamental, treballant amb esforç i constància serem capaços de fer front a totes les dificultats. Acollir la Flama suposa sempre per la comunitat el compromís de mantenir-la encesa tot l'any i confiar tots els reptes que tenim com a poble a la Mare de Déu de Montserrat, la patrona de la nostra terra, però també renovar el compromís de treballar en tots els àmbits que hi ha al nostre abast, en

Renovació Flama Montserrat. Foto: Josep Castells

favor de la llengua i la cultura catalana.

L'acte a l'atri del monestir acabà amb el cant dels Segadors i seguidament la Renovació continuà a la sala d'actes amb diversos parlaments de representants d'arreu dels Països Catalans.

El filòleg reusenc Josep Morgades realitzà la conferència acadèmica explicant la situació del català i la persecució sistemàtica de què ha estat objecte, com a constant històrica enquistada, que persisteix inamovible per part de l'Estat Espanyol d'anorrear totes les llengües i cultures altres que no siguin la castellana.

Fa enguany 45 anys, i 50, i 75, i 100, i fins a 300,

l'objectiu sempre és el mateix: la uniformització forçada, l'espanyolització total amb el propòsit últim de substituir la llengua catalana per la castellana. Durant el franquisme l'estratègia era la persecució i la repressió pura i simple: multes, empresonaments, tortures, execucions.

Bé, i ara? Doncs ara, la finalitat és la mateixa: esborrar els trets distintius respecte a l'Espanya monolítica de sempre. Això sí, avui ho fan en nom de la retòrica de la democràcia, la igualtat, els drets humans, la no discriminació, etc. Invocant la seva constitució, on com sempre allò que els fa més nosa, continua essent la llengua altra que la castellana. I això és així perquè la perdurabilitat del català, és la demostració palesa i punyent del seu fracàs a l'hora de bastir un estat unitari i modern. Espanya no se n'ha sortit, ni amb la línia dura, allò com diuen ells, "del acoso y derribo". Per això generen altres estratègies més suaus, per la via de la persuasió. O pretenen enlluenar-nos amb el reclam de la quantitat, "del somos 500 millones" i molts catalans hi cauen, per aquest prestigi, per inèrcia, per inconsciència, per comoditat, per alienació, i són aquests catalans que sense adonar-se'n van convertint la llengua catalana en un dialecte, facilitant que el seu ús esdevingui més ocasional i secundari. El català esdevé així una subordinació funcional de l'espanyol que passa a ser la llengua hegemònica. Però a causa d'aquesta influència el català acaba assemblant-se sense diferències substancials a l'espanyol, de la mateixa manera que li ha passat al gallec quan el sentim a parlar a alguns polítics espanyols, que en canvi necessiten traductor del portuguès.

Volem els catalans que la nostra llengua s'espanyolitzi fins el punt d'esdevenir una fotocòpia de l'espanyol? Com ja ha passat amb al-

tres llengües i que ha portat els seus parlants a un progressiu abandonament del propi idioma. Saben la majoria dels catalans què és el català? I que aquesta forma de català cada cop

45ª Renovació Flama Montserrat..Foto Jossep Castells

avança més?, de vegades impulsat per mitjans de comunicació de casa nostra, fent retocedir el català a la condició de mera fotocòpia de l'espanyol.

Per això amics excursionistes, us convido a tots a mantenir viu i actiu el caliu de la Flama que hem encès avui. Perquè d'aquí uns anys, la situació de la llengua catalana sigui ja tan estable i consolidada per no haver de venir a encendre aquest símbol de voluntat, de supervivència i de plenitud.

Un cop finalitzat l'acte acadèmic el grup coral "Harmonia Reusenca" va posar la cloenda musical als actes de la Renovació de la Flama d'enguany, i passà el relleu de la propera Renovació a la Unió Excursionista Llançanenca, a l'any 2015.

Josep Castells Gironès.

Lliurament del tercer premi Salvador Casanova a l'Agrupació Excursionista de Granollers

El passat 5 de març l'Agrupació Excursionista de Granollers va rebre el tercer guardó Salvador Casanova i Grané. El guardó és atorgat per la Comissió Cívica en Homenatge a Salvador Casanova (Badalona, 1918 – Granollers, 21 de

juny de 1982, polític i activista), i promogut per Esquerra Republicana de Granollers. Aquest Guardó té per objectiu "reconèixer la persona, col·lectiu o entitat de la ciutat o de la comarca que hagi destacat pel seu servei al país i la

seva acció a favor de la llengua, la cultura o la nació catalana”.

El Jurat d'aquest tercer guardó ha estat integrat per Isabel Alcalde, Josep Maria Farnés, Joan Garriga, Anna M. Jansana, Jaume Profitós, Francesc Sala i Lluïsa Salvador i han valorat que l'Agrupació Excursionista de Granollers era mereixedora per ser “un autèntic bressol d'apassionats de la natura, el país, la seva cul-

David Bassa, presentador de l'acte, amb Carles García, Francesc Sánchez i Alfons García de l'AEG, recollint el guardó que els lliura Isabel Alcalde en nom del Jurat. Foto: Maure Luis

tura, les seves arrels i la seva llengua”.

L'acte va ser presentat pel periodista David Bassa i el van recollir el president de l'Agrupació, Carles García, i els socis Alfons García i Francesc Sánchez. L'acte va cloure amb l'actuació del grup musical d'Avui Cantem.

Francesc Sánchez

Per tancar l'acte el grup “Avui Cantem” amenitza la cloenda amb cançons populars amb l'acompanyament de tots els assistents. Foto: Maure Luis

noticiari

433

Assemblea General Extraordinària

El divendres 25 de juny es va celebrar una Assemblea General Extraordinària, on es va aprovar per unanimitat les dues propostes presentades per la Junta de l'Agrupació.

La primera proposta fou la modificació de diferents articles dels Estatuts. Es tractava de clarificar de forma més específica la descripció que l'Agrupació és una entitat sense ànim de lucre, les dades del domicili social, modificacions menors encarades a actualitzar les dades de contacte de l'Entitat i de les persones associades, i modificació de l'elecció dels membres de la Junta Directiva de l'entitat, retornant a la durada de 4 anys. (aquest període havia estat

ampliat a 6 anys per l'aprovació de la Llei de l'Esport, període que ara no és exigible en tots els casos)

La segona proposta aprovada fou l'adhesió a la Taula de Granollers pel Dret a Decidir, així mateix també s'adhereix a totes les campanyes que pugui portar a terme la Taula pel Dret a Decidir de Granollers que estiguin relacionades amb el seu Manifest.

Aquestes modificacions van estar enviades al Consell Català de l'Esport, per la seva aprovació.

13a Fira del Llibre de Muntanya

Una nova edició de la Fira ens ha fet tornar a Vic, on entre els dies 14 i 16 de novembre s'ha celebrat la 13a edició de la Fira del Llibre de Muntanya seguint l'esquema de l'any anterior, al redós de la molt més antiga Fira de la Muntanya de Vic, amb la presidència d'honor del reconegut historiador, Sr. Josep Mª Solé Sabater.

Si bé en els mesos previs hi ha hagut desavinences entre els promotors inicials de la Fira

(Associació dels Amics dels Cingles del Collsacabra) i els ajuntaments de l'Esquirol i Tavertet que li donaven suport a través del Servei de Promoció Econòmica del Collsacabra, al final s'ha pogut salvar la situació i desenvolupar-se amb normalitat.

Mentre a l'Esquirol, Tavertet i Cantonigròs s'anaven desenvolupant algunes activitats culturals, esportives i de lleure amb intenció de

mantenir un cert lligam entre la Fira i el Collsacabra que la va veure néixer, a diversos indrets del recinte firal El Sucre s'ha anat desgranant la programació complementària habitual constituïda per presentacions de llibres, conferències, projeccions, actuacions musicals, accions d'iniciació a la muntanya per a la mainada i simulacres de rescat per part dels bombers.

Pel que fa a la pròpia raó de ser de la Fira, que no és altra que el món del llibre de temàtica muntanyenca i excursionista, es pot dir que s'ha mantingut en el nivell assolit en edicions anteriors. Els estands han estat ocupats per Angle Editorial, Antiquària Caballé, Catalunya Aventura, Cossetània Edicions, Ediciones Desnivel, Ediciones Sua, Edicions del 1984, Editorial Alpina, Editorial Piolet, Eumo Editorial, Llibreria Horitzons, Llibreria Rodés, Monteditorial, Muntanya de Llibres, Pagès Editors, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Ricard Dilmé-Torna Serrallonga, Tradi Llibreria, Sensus Editorial, Símbol Editors i Tushita Edicions, a més a més dels estands corresponents a entitats i federacions.

"Esport i cultura". Foto: Joan Miralles

d'un aire més oficialista i la dispersió del conjunt d'actes complementaris de la Fira, no podem deixar de mostrar satisfacció pel fet que aquest nou camí pugui ser l'únic que, en les condicions adverses actuals, garanteixi suficientment el futur immediat de la Fira. Que sigui per molts anys!

Joan Miralles

Adhesions de l'entitat

L'Agrupació no ha estat aliena a un seguit d'iniciatives de caire cultural i social que s'ha engegat durant l'any 2014 a la ciutat, las quals breument relacionem tot seguit:

El mes de febrer es va signar un any més l'acord de col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística de Granollers, per tal de potenciar l'ús del català a la nostra ciutat. L'11 de setembre es va fer el lliurament del compromís ciutadà a l'Ajuntament de Granollers, dins del programa de l'ANC, compromís signat per diverses entitats culturals, socials, etc., entre les quals hi ha l'AEG.

El 22 de setembre es va fer la presentació a la sala Tarafa del Punt de Voluntariat de Granollers, de les quals forma part activa l'Agrupació. Es tracta d'un projecte per fomentar la cultura

del voluntariat, vinculant persones interessades a fer voluntariat a la ciutat, i coordinat per la taula d'Entitats per al Voluntariat de Granollers. El mes de novembre la Junta de l'AEG va adherir-se al manifest institucional del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones.

I el mes de desembre l'Ajuntament de Granollers va atorgar les medalles de la Ciutat 2014 a l'editorial Alpina, a la Societat Coral Amics de la Unió i a la Montserrat Ponsa. L'Agrupació felicita especialment a l'Editorial Alpina pel guardó rebut, per ser un referent en el món de l'excursionisme al país, pel seu compromís, vinculació, esforç i exigència reflectits en la gran qualitat i oferta cartogràfica excursionista, tant en guies impreses com digitals. Enhorabona!

In memoriam Pere Font Padró

La matinada del passat dimarts dia 12 de març, a l'edat de 84 anys, ens va deixar en Pere, mentre dormia. El nostre amic ha marxat per trobar-se amb un altre Pere, en Pere Canal que ens deixà el Nadal de l'any passat. Nascut a Granollers el 15 de novembre de 1929, en Pere es va fer soci de l'Agrupació Excursionista de Granollers pels anys 40 essent president en aquells moments l'Antoni Jonch i Cuspiner. Des del principi es va apuntar a la secció Columbòfila una secció ben especial, com la

En Pere Font el dia que se li va lliurar la Placa d'Honor de l'Agrupació. Foto: Maure Luis

de fer volar coloms missatgers, que en aquells moments es tenia que fer dintre de les normes de l'exèrcit, tota una aventura en aquella situació, doncs es tenia que demanar autorització al Govern Militar, especificar la volada a seguir de les aus, evitar que entressin en zones frontereres... i en aquells dies la zona fronterera començava a Breda. Com podeu suposar, entre viatges, pòlisses, instàncies etc. es feia tot molt carregós, i com deia el seu amic l'Emili Ramon ja es veia clarament que havia d'estudiar per advocat perquè ell sempre se'n sortia. Va col·laborar amb l'Agrupació a les excavacions de la cova del Moro de Céllecs i a la Galeria coberta de can Gol. En Pere i el seu germà Joan varen col·laborar molt estretament amb en Josep Estrada en l'aixecament dels mosaics de l'antiga presó, l'any 1946, i juntament amb l'Antoni Jonch, emprèn la tasca de donar vida al modest museu local, creat l'any 1932 a l'antiga casa Molina. Durant els anys 1966-1970 es van localitzar diferents coves, la primera fou al municipi de Bigues, cova co-

neguda per les Madrigueres, més tard la cova de Solanes a Sant Feliu de Codines, també es varen fer excavacions al Turó de can Rull de Bigues, en totes aquestes prospeccions en Pere Font juntament amb l'Emili Ramon hi varen tenir una participació molt destacada conjuntament amb el Grup d'Espeleòlegs de l'Agrupació i els Talps Santfeliuencs. D'aquells anys guardo un bon record, va ser un dia que varem anar junts a fer una prospecció als Cingles de Bertí concretament a la cova de la Guilla, en Pere,

després de superar l'estreta entrada fent un gran esforç va poder entrar a la cova, va ser extraordinari compartir el seu entusiasme, la seva eufòria, la seva il·lusió. L'any 1973 en Pere Font i Padró juntament amb altres companys van fer un curs d'Arqueologia Hispànica de l'Institut d'Arqueologia i Prehistòria de la Universitat de Barcelona. A finals de l'estiu de l'any 1989 en una de les seves excursions de prospecció arqueològica per la Calma, en Pere Font i l'Emili Ramon varen descobrir les restes d'ossos fòssils d'un Laberintodou anomenat més tard "Laberintodou" del Montseny, El 26 d'abril de l'any 1997, en l'acte de la Diada Social de l'Agrupació Excursionista de Granollers, li fou atorgada la Placa d'Honor de l'entitat en reconeixement per la seva llarga trajectòria en el món excursionista i en particular en les prospeccions arqueològiques, el soci i amic, l'Emili Ramon Valls va fer la glosa tot posant de relleu les activitats que duïen en el camp de les prospeccions arqueològiques. Aquets últims anys conjunt amb altres col·laboradors va continuar amb les seves investigacions, mitjançant l'estudi de més de 200 monuments, megalítics, el perquè de la seva ubicació i la relació amb les forces tel·lúriques. En Pere Font i Padró era un personatge eufòric, animós i sempre de bon humor, els que barem tenir el gust de conèixer el recordarem com una persona entranyable i un granollerí de soca-rel. Segur que enllà "fent la gran travessa", s'ha retrobat amb els seus amics de tota la vida l'Antoni Jonch, en Salvador Llobet, en Josep Estrada, en Francesc Sastre, en Josep Quintana, en Jordi Icart, i altres companys de l'Agrupació i tots junts seguiran amb la dèria de caminar, de caminar tot fent investigacions dins l'infinit.

Alfons Garcia

9è. Concurs Fotogràfic “La Muntanya”

Amb la sala d'actes de l'Agrupació plena d'aficionats a la muntanya i la fotografia, el divendres 14 de febrer va fer-se el lliurament de premis del 9è Concurs Fotogràfic “La Muntanya”, amb la inauguració d'una selecció de les millors imatges presentades, acte que organitza anualment l'Agrupació Excursionista de Granollers.

Inaugurà l'acte el president Carles Garcia, que presentà els Srs. Hilari Moreno, president de la Federació Catalana d'Espeleologia, i Lluís Simó, vicepresident de la FEEC. Tot seguit en Maure Luís, secretari del concurs, va fer lectura del veredict dels guardonats en les diferents categories, que van ser:

Guardonats en el 9è Concurs. Foto: Teresa Riera

En la categoria “Agrupació Excursionista de Granollers”

- Menció especial a l'obra “Bo i fent l'Excursió Popular”, de Joan Mundet Bellavista, de Granollers
- 1r. Premi a l'obra “Arribada i recompensa”, de Montserrat Mas Codina, de Granollers

En la categoria “Descens de Barrancs”

- 1er. Premi a l'obra “Celobert”, de Francesc Bolaño Guivernau, de Lleida

En la categoria “Espeleologia - Premi Jordi Icart d'Espeleologia”

- 1er. Premi a l'obra “La terra plora”, de Juan Carlos Godoy Bernardo, de Canovelles.

En la categoria “La Muntanya”

- 1er. Premi: Desert
- 2on Premi a l'obra “El laberint”, de Javier Camacho Gimeno, de Pamplona
- Menció especial a l'obra “Calma Inquietant”, de Fulgenci Farré i Mestre, de Sant Feliu de Codines

Es va presentar al concurs 141 fotografies, de les quals en van ser seleccionades 71 per a l'exposició, oberta al públic els dimecres i els dijous fins al 26 d'abril, i d'aquestes se'n va seleccionar 45 del tema "La Muntanya", 12 del tema "Descens de Barrancs", 5 del tema "Espeleologia" i 9 del tema "Agrupació Excursionista".

Exposició. Foto: Teresa Riera

En l'organització del concurs van col·laborar l'Ajuntament de Granollers i el Museu La Tela, amb el patrocini de "la Caixa". El Jurat estava compost per: Pere Cornellas, Agustí Corominas, Toni Cumella, Pascual Moreno i, com a secretari en representació de l'Agrupació Excursionista de Granollers, en Maure Luís.

Al final de l'acte va haver-hi un petit refrigeri amb coca i cava per als assistents.

Maure Luís

14a Primavera de cinema de Muntanya

Enguany l'Agrupació ha organitzat la 14a primavera de cinema de muntanya conjuntament amb l'Associació Cultural de Granollers, amb la col·laboració d'Albert Bosch, del Festival BBVA de Cinema de Muntanya de Torelló i de l'Ajuntament de Granollers.

cies personals com a dinamitzador amb la vida real, fan mantenir l'expectació a flor de pell.

El 8 de maig es projecta "High and hallowed: Everest 1963", documental de David Morton i Jake Norton de 48 minuts, que va obtenir el Premi BBVA a la Millor Pel·lícula de Muntanya

Les projeccions s'han realitzat en el Centre Cultural de Granollers cada dimarts i dijous, del 6 al 15 de maig, a 2/4 de 10 del vespre, amb la següent programació:

Albert Bosch presenta l'Expedició al Pol Sud. Foto: Maure Luís

El 6 de maig, la projecció "Expedició Pol Sud", en la qual l'Albert Bosch ens relata durant 60 minuts l'aventura més gran de la seva vida: Creuar l'Antàrtida des del mar fins al Pol Sud, sense assistència i un 98% en solitari. Són 48 dies aïllat en un dels indrets més extrems del món. El relat i la presència d'Albert Bosch, que compara l'aventura i les experièn-

2013 del Festival BBVA de Cinema de Muntanya de Torelló. En el documental ens relata, mitjançant una expedició actual, la repetició de l'expedició americana que el 1963 va arribar al cim de l'Everest per dues vies diferents, la

ruta normal i el couloir Hornbein, la ruta oberta per aquella expedició. La narració, amb el testimoni dels membres de l'equip que encara viuen, corre a càrrec del reconegut alpinista i escriptor Jon Krakauer.

El 13 de maig es projecta l'audiovisual "MAKA-

LU" de 55 minuts de durada. En la projecció l'Àngel Villán Polo ens presenta l'expedició al Makalu per la via normal de l'any 2005 amb Tente Laguni-lla, Julen Requeta i Patxi Goñi, on van viure l'experiència de l'alpinisme d'altura sense el tòpics de la massificació dels vuit mils, a una de les regions més inhòspites del Nepal.

Finalment, el 15 de maig és el torn de la pel·lícula "Valhalla", de N. Waggoner i B. Sturgulewski. La pel·lícula va ser guardonada amb el Premi Grand Valira a la millor pel·lícula d'Esports de Muntanya i Premi FEEC a la millor fotografia del Festival BBVA de Cinema de Muntanya de Torelló. Valhalla explora nous límits en les pel·lícules d'esquí. Seguint la fugida d'un home a través dels salvatges boscos del nord, el film mostra un viatge

Àngel Villán presenta l'expedició al Makalú.
Foto: Maure Luís

cap a la satisfacció i l'amor en algunes de les neus més profundes de la terra. Una explosió de colors vius i neu amb un fons de nostàlgia.

Joan Mundet

32a. Excursió Popular de Granollers

El 6 d'abril l'Agrupació ha organitzat la 32a edició de l'Excursió Popular pels voltants de Granollers. Enguany farem una ruta similar a l'itinerari 1 de la guia "Granollers i el seu entorn" editada per l'editorial Alpina i l'Agrupació Excursionista.

Sortim de La Porxada a 2/4 de 9 del matí per la carretera de Caldes, en direcció al Congost i Canovelles pel carrer Maria Pau; passem davant de la bonica església romànica de Sant Félix del segle XI, arribem a la font de can Duran i seguim a la dreta per dins del torrent de can Fangas, on podem comprovar que el torrent és ben eixut,

mostra evident de la disminució de pluges i del canvi climàtic. Travessem la carretera BV-1419 en direcció al bosc de can Pagès Nou, la pineda i el bosc de can Màrgens i el Pla de Llerona al nostre pas per can Pere Lleó, can Girbau, can Pagès Nou i can Màrgens; davant de can Pagès Nou fem una petita aturada d'uns 30 minuts per esmorzar l'entrepà que hem portat de casa i gaudir de les vistes del Pla de Llerona,

Torrent del Fangar. Foto: Joan Mundet

les masies que acabem de descriure i, al fons, les muntanyes de Puiggraciós, Tagamanent, el Suí, i la serralada litoral amb el Corredor i Cé-llecs.

passant pel polígon industrial del Congost; tra-
vessem la riera Carbonell i entrem al terme mu-
nicipal de Granollers pel nou parc del Lledoner,
el parc de Ponent i pels carrers Torras i Bages i

Barri Sanahuja, amb la pinada de can Margens en primer terme, i el Tagamanent i Sui al fons. Foto: Rafa Saló

Creuem la carretera de Llerona a l'Ametlla i passem per ca l'Enrani, can Nen i arribem al Congost. En aquest punt hi ha l'opció de creuar el riu per arribar-nos a la font de Santa Digna, o girar a la dreta per seguir el curs del riu pel seu marge dret; un cop passat per sota el pont de Llerona, travessem el Congost pel marge esquerra i el seguim pel camí que el voreja ,

Corró i, després de passar davant de la seu de l'Agrupació Excursionista, arribem a la plaça de La Porxada, punt d'arribada, després de 14,3 km recorreguts d'un dia de primavera, amb fresca a primera hora i un bon sol a l'arribada, que ens fa gaudir de calor i màniga curta.

Maure Luís

Diada Social

El 25 d'abril es va celebrar, com cada any per aquestes dates, la Diada Social que inclou un petit homenatge als socis amb una considerable quantitat d'anys de vinculació a l'Entitat i en que es lliura la Placa d'Honor de l'Agrupació a una persona o institució que hagi destacat per la seva dedicació desinteressada a l'Agrupació, al món excursionista o a altres activitats cíviques o culturals d'alguna manera relacionades amb aquest món.

Es van lliurar les insígnies de plata a les persones que han complert 25 anys com a socis de l'Agrupació i que enguany són: Francesc Font Montané, Arnau Font Riera, Josep Mayoral Antigas, Arnau Mayoral Civil, Oriol Montsant i Jonch, Joan Pujadas Ferrer, Oriol Rubio Bellavista i Gerard Serrano Conchillo. L'enhorabona a tots ells i que per molts anys els puguem veure entre nosaltres. Aquest any no es va lliurar cap insígnia d'or perquè no

ha coincidit que cap soci complís els 50 anys a l'Entitat.

La placa d'honor de l'Entitat es va concedir a

Josep Gargallo i Lluïsa Salvador fan el reconeixement d'Agustí Corominas, mereixedor de la Placa d'Honor. Foto: Maure Luís

l'Agustí Corominas Casals. Un soci dels que en podríem dir que honoren l'entitat pel seu nivell intel·lectual, per la seva activitat en el món de l'educació, en el món audiovisual i, com no po-

dia ser d'altra manera, en el món excursionista. La placa li va ser lliurada pel nostre president Carles Garcia i la Lluïsa Salvadó i jo mateix,

En Carles Garcia lliura la Placa d'Honor a l'Agustí Corominas
Foto: Maure Luís

que fa molts anys que el coneixem, ens vam cuidar de fer la presentació dels fets i les circumstàncies que justifiquen el guardó concedit.

La Lluïsa Salvadó va glossar especialment la faceta intel·lectual de l'Agustí començant amb aquest resum: "L'Agustí és doctor en Pedagogia, mestre i cineasta, gran productor de vídeos i documentals i company de lluita per una Escola Pública de Qualitat". Lluitador i treballador incansable en el món de l'Ensenyament de Granollers a finals dels anys 70, en les Escoles d'Estiu, en la creació d'una Associació de Mestres que culmina a principis dels 80 en la creació del Casal del Mestre, en la lluita permanent per una Escola Pública de Qualitat, els anys 90 formant part de la Comissió Permanent del Consell Escolar de Catalunya i de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica. Aquest treball silenciós però constant el fa mereixedor del premi Marta Mata de pedagogia de l'any 2012.

Però on s'ha barrejat el vessant pedagògic i el vessant professional del nostre homenatjat és en la realització de pel·lícules i documentals sobre temes molt variats però entre els quals sempre predominen els temes culturals, pedagògics, de recuperació de la memòria històrica, la natura, l'ecologia etc. Dotzenes de títols dels quals en citem alguns dels més significatius: "Francesc Ferrer i Guàrdia, una vida per

la llibertat" (2003), "Els Mestres Catalans de la Guerra a l'Exili" (2005), "La força d'un somni: de la Escuela Nacional a l'Escola Catalana" (2013), "Castellers del Món" (2007), "La Tierra Asoma" (2010), "Projecte Europeu Musho" (2009), "Les dones del 36" (2010), etc. etc.

Jo vaig fer una repassada ràpida, des del punt de vista excursionista, dels més de 50 anys amb la motxilla. Des que era un infant que passava els estius a Palou, el seu pas pel Grup d'Esplai del Centre Catòlic de Sta. Maria del Mar i per l'escoltisme, les estades com a monitor a Pineta, les innumbrables excursions pel Pirineu i per totes les muntanyes de la nostra geografia més propera, pels pics d'Europa, la Sierra de Béjar, Alps, Marroc i Andes. Gran coneixedor de la xarxa de senders de Catalunya, compta en el seu haver el GR-11 des del Mediterrani a l'Atlàntic. Com no podia ser d'altra manera en un pedagog innat, ha intentat sempre transmetre l'interès per l'excursionisme a les generacions més joves, tant als seus fills com als seus alumnes, portant-los d'excursió i ensenyant-los a estimar el nostre entorn natural i el nostre patrimoni cultural. Fins i tot ha escrit tres llibres

Oriol Montsant, Francesc Font, Agustí Corominas, Josep Mayoral i Joan Pujadas, guardonats per l'Agrupació.
Foto: Maure Luís

d'excursions per a nens i joves conjuntament amb la Fundació Catalana de l'Esplai.

Es va acabar l'acte dedicat a l'Agustí amb la projecció d'un dels seus documentals: "El Montseny, els paisatges naturals i l'home" de 1996, i l'habitual refrigeri amb coca i cava per a tots els assistents.

Josep Gargallo Costa

VI Caminada Nocturna Solidària

Puntual a la cita anual el divendres 6 de juny es va organitzar la VI Caminada Nocturna, itinerari d'uns 7 km que surt de la plaça de l'Església a 2/4 de 10 del vespre i que organitzen conjuntament Mans Unides i l'Agrupació.

Enguany el recorregut travessava el pont de la carretera de Caldes sobre el Congost en direcció can Gili i Terra Alta, seguia la serra de Ponent, les Oliveres, i retorn per la font del Ràdium, mas de Sant Nicolau, pas entre la via del tren a Puigcerdà i el bosc del Moll dels Capellans, per acabar travessant el polígon industrial Jordi Camp i el pont de vianants sobre el Congost, amb l'arribada a la plaça de les Hortes

A l'arribada recuperem les forces amb el resso-pó de pa amb tomàquet, begudes i postres per a

tots als participants, amb el concert del cantautor "Sobrino del Diablo", i com a cloenda el sorteig dels obsequis aportats pels col·laboradors amb Mans Unides

Com en cada edició, la inscripció es fa amb la intenció de recaptar fons en benefici d'un projecte de Mans Unides, en aquest cas el Projecte Vida Saludable per Nicaragua, de suport a la xarxa nacional de salut comunitària. També van col·laborar en l'activitat l'editorial Alpina, l'Ajuntament de Granollers, FEEC i d'altres establiments.

Maure Luís

Control a la Font del Ràdium. Foto: Maure Luís

Concert al final de la caminada amb "Sobrino del Diablo". Foto: Maure Luís

Exposició fotogràfica pels 25 anys de Matagalls-Granollers.

La comissió organitzadora de la Matagalls-Granollers va considerar oportú, amb motiu de la 25a edició, fer un recull fotogràfic i una exposició retrospectiva commemorativa.

Alba Barnusell, Maure Luís i Carles Garcia en la inauguració de l'exposició. Foto: Carles Garcia

Amb aquest argument, vam començar fent una crida als socis i simpatitzants per recollir imatges inèdites, i complementar les fotografies existents a l'arxiu fotogràfic de l'Agrupació. I després vam fer una tria de 60 imatges que representessin un recull dels diferents itineraris, climatologia, anècdotes i moments per a la memòria col·lectiva d'aquests 25 anys de marxa.

A l'exposició s'ha donat prioritat al document

Exposició. Foto: Teresa Riera

gràfic davant la qualitat fotogràfica, ja que era aquest l'objectiu inicial de l'exposició, sobretot pensant que en aquests 25 anys hi ha hagut un canvi important en el procés fotogràfic: s'ha hagut d'escanejar i digitalitzar còpies en paper i diapositives per adaptar-les a les noves tecnologies digitals actuals, i poder fer-ne el revelat digital.

La base de les fotografies és el fons de l'Arxiu fotogràfic de l'Agrupació, format en la seva majoria amb les fotografies realitzades per en Jor-

di Icart i en Maure Luís per al fons històric de l'Agrupació. Aquest arxiu també recull fotografies de diversos socis i simpatitzants que han cedit les fotografies per a l'arxiu, o bé diferents escrits i publicacions del Butlletí de l'entitat. Així, hi ha fotografies on no consta l'autor, cosa que l'entitat s'ha obert a solucionar si és possible.

Finalment, la comissió de la Matagalls-Granollers i l'Arxiu fotogràfic van agrair, en la inauguració, la col·laboració i el suport rebuts a dues entitats granollerines: l'Associació Fotogràfica

L'exposició fotogràfica estava complementada amb el recull dels obsequis lliurats en les 25 edicions de la Matagalls Granollers. Foto: Teresa Riera

Jaume Oller i el Grup de Fotografia Granollers, així com als socis i simpatitzants següents: Joan Mundet, Antoni Remolins, Lluïsa Salvador, Montserrat Boter, Marisol Bolsa, Alfons Garcia, Frederic Monmany, Jaume Caballé, Salvi Rius, Marta Calls, Montserrat Mas, David Sánchez i Francesc Rocasalbas.

L'exposició, inaugurada el 5 de novembre, va restar oberta fins al 18 de desembre.

Exposició. Foto: Teresa Riera

Maure Luís

25a Matagalls-Granollers

Aquest any era una edició especial: 25 anys de Matagalls-Granollers.

Calia que fós diferent de les altres edicions, així és que ens vam decidir a fer un nou canvi d'itinerari: aquesta vegada l'ascensió al Matagalls es faria des de St. Bernat. Una aposta un pèl arriscada, ja que, a banda d'augmentar uns 200 m el desnivell de pujada, l'ascensió des de St. Bernat és per un camí molt dret.

Va caldre reconsiderar horaris, i re-estudiar una mica tota la logística.

Però calia alguna cosa més, alguna cosa festiva, que marqués aniversari. Així és que se'ns va acudir de fer un joc. Un joc d'endevinalles. Bé, més que d'endevinalles, d'observació. A cada control hi hauria una pregunta, relacionada o bé amb el

previst. Res d'ascensió al Matagalls, que en aquelles condicions hauria estat un desastre.

L'avituallament de la fruita, a Cànoves. Foto: Maure Luís

El joc, com no podia ser d'una altra manera, va quedar absolutament "neutralitzat". Als controls, els marxadors tenien feina

a veure si es podien aixoplugar una miqueta, i no estaven per preguntes ni endevinalles. Això sí, com que els que van venir ja venien sabent què els esperava, s'ho van agafar tot d'allò més bé, i arribaven a Granollers molls com ànecs i festejant l'arribada com aquell qui guanya una maratón!

Al final, vam tenir una 25ena edició que tots, organització i marxadors, recordarem molt de temps! (En el fons, ... que potser

no era això el que preteníem? ...)

Teresa Ventura

Control de Can Montasell. Foto: Maure Luís

Montseny, o bé amb la marxa. Els marxadors tenien unes caselles al full de ruta on calia que escrivissin la resposta a la pregunta. Aquest any, el vol en globus el sortejaríem entre els encertants de les preguntes.

Però ve-t'ho aquí que va aparèixer l'amiga pluja, i ho va engegar tot a rodar. Des del diumenge previ, la previsió va estar clara, per la qual cosa les inscripcions es van aturar. I el dia de la marxa, finalment es van animar 365 persones, entre les dues marxes. Un bon número, un marxador per cada dia de l'any!

La marxa va ser una dutxa a cel obert per tots, marxadors i controls.

L'itinerari va ser diferent, però res del que havíem previst. Vam haver de fer ús de "l'itinerari d'imprevistos", consistent a baixar dels autocars al Brull, fer camí fins a Font Pomereta i Coll Formic, i continuar ja, la resta sí, per l'itinerari

Marxadors sota la pluja a Cànoves. Foto: Maure Luís

Càstor i Pòl·lux (Alps Apenins) - Estiu 2013

Aquest any decidim anar als Alps Apenins, entre Itàlia i Suïssa.

Farem una mica el turista pels pobles de la vall d'Aosta, tot passejant per antigues calçades romanes, visitem un parell de castells i tres o quatre esglésies.

Després d'uns dies de relaxació, ara només queda comprar un parell de mapes, i anar a fer una mica de muntanya, intentarem pujar al Càstor i al Pòl·lux.

El Càstor és un cim 4.223 metres que es troba entre les regions de la Vall d'Aosta a Itàlia i el Valais a Suïssa, al massís del Mont Rosa, està separat del Pòl·lux de 4.099 m pel coll di Verra de 3.845 m.

Ara sí, comencen els dies de muntanya;

Des d'Aosta ens dirigim a Saint-Jacques, on deixem el cotxe, i allà agafem un taxi tot terreny que ens porta fins al coll de Bettaforca a 2.672 m.

Carreguem la motxilla, i seguim camí. Des del coll el camí està ben marcat, no té pèrdua i en una hora, mes o menys, i després de caminar entre roca i neu, arribem a un petit coll des d'on ja podem veure el Càstor, també altres cims com els Breithorn.

Descansem una mica tot entretenint-nos identificant els cims amb el mapa.

Encara queda una estona fins arribar a la part més distreta del dia, una aresta que no deixarem fins arribar al refugi.

Gairebé tot el camí està assegurat amb unes cordes fixes, han fet una mena de barana amb unes gruixudes cordes. Fins i tot passem per un pont de fusta, des d'on podem veure unes fantàstiques vistes de la vall d'Ayas.

El refugi Quintino Sella està pleníssim. Ens expliquen que, gran part de la gent, demà pujarà al Càstor.

Així que, serà una ruta bastant transitada. Creiem que som els únics que a part del Càstor, seguirem fins al Pòl·lux i d'allà fins al refugi de Guides di Ayas.

Després d'una llarga nit, la jornada comença

amb els primers raig de sol. Amb la motxilla preparada, corda, grampons i tota les històries necessàries, ens dirigim cap a la glacera de Felik, i com que som dels últims a sortir del refugi, trobem una petja ben marcada.

Seguim en direcció est fins al coll de Felik, on comença una pala d'uns 40 graus, encara que

semblava molt més dura del que finalment va ser, pugem sense gaires dificultats. Tot seguit girem a l'esquerra (oest), on ja podem veure la més que evident cresta.

Una llarga aresta que ens portarà al cim del Càstor tot passant per la Punta Felik. És estreta i amb una bona caiguda cap a les dues bandes, però més espectacular que complcada.

Ens creuem amb els

més matiners, que ja tornen cap al refugi Quintino Sella, i en pocs minuts arribem al cim, un cim estret que no convida a estar-t'hi gaire estona. Ens fem la foto de rigor i seguim camí cap al Pòl·lux.

Les vistes són fantàstiques, podem veure el Cerví per l'oest, i el Lyskamm i el Mont Rosa per l'est. També és possible veure en la llunyania el Montblanc i el Gran Paradiso.

Però hem de seguir, i ens queda baixar fins al coll del Pòl·lux.

La baixada segueix per l'aresta, ara molt més estreta i inclinada, on tots els sentits es posen en alerta. M'he deixat les polaines, i els meus pantalons, pateixen les primeres conseqüències.

Ara al final de l'aresta, hem de continuar per un fort pendent, travessar una rimaia i una esquerra. A poc a poc i amb molt de compte seguim fins que el camí es comença a suavitzar i finalment arribem al coll. Aquí, per fi, podem descansar i menjar una mica.

Agafem forces i una altra vegada, comença la pujada.

Quan arribem a la zona rocosa, ens podem treure els grampons i així ens dirigim on comença la grimpada de veritat, un passamà a la

Aresta final al cim del Càstor Foto: Mireia Núñez

roca ens indica l'inici.

Ara sí, de cop el camí es torna vertical i el mateix tipus de cordes gruixudes d'ahir, ens ajuden en la pujada.

Sembla fàcil, (III o III+), però cansats i amb la motxilla massa carregada, es torna molt carregós. A més hi ha un trànsit de persones amunt i avall, que no deixa moment al descans.

Després d'uns quants llargs, ens queda el tram final, que sembla el més vertical de tots, suposo que és degut al cansament acumulat,

Pujant al refugi Quintillo Sella Foto: Mireia Núñez

però el superem fàcilment degut a la quantitat de preses. Arribem fins una petita terrassa on l'estàtua d'una verge ens espera, allà descansen uns minuts i aprofitem per posar-nos altre cop els grampons. Ara només ens queda acabar de pujar. És una aresta fàcil i curta que, ens pocs minuts, ens porta al cim del Pòl·lux.

Cansats però contents de poder contemplar

les fantàstiques vistes del Càstor, i com no de l'imponent Cerví, ens quedem uns minuts per assaborir l'èxit del cim. Tornem a visitar l'estàtua de la verge i baixem la gran part del camí rapelant, i ràpidament ens tornem a posar el grampons. Travessem la glacera de Vendrà, en direcció al refugi Guides di Ayas

Les vistes són espectaculars i els seracs penjats son impressionants, ha estat un dia fantàstic.

Arribem al refugi amb la satisfacció de la feina ben feta.

A l'endemà ens aixequem tard, fem un esmorzar llarg i decidim baixar amb calma fins a St. Jacques. Baixem per unes escales de fusta que hi ha sota el refugi, anem acompanyats d'un petit isard, que quan veu que som massa lents per ell, decideix buscar altres distraccions. Passem pel refugi de Mezzalama, és un antic refugi de fusta, molt ben conservat, un lloc amb un encant especial.

L'ambient va canviant constantment, deixem

la neu i el gel, comencem a veure prats verds i boscos. De mica en mica tornem a la civilització. Una mirada enrere contemplant una bonica postal.

Fins la propera.

Mireia Núñez

MASSÍS DEL QUEYRAS: Una setmana d'esquí de muntanya diferent

El parc natural regional de Queyras es troba al departament dels Alts-Alps de França, al sud de Briançon i a l'est del massís dels Écrins, fent frontera amb Itàlia, amb el seu famós Mont Viso al costat. Els seus cims no superen els 3.400 metres, amb unes valls molt esquiables que fan la delícia de qualsevol esquiador de muntanya. Les possibilitats de fer-hi esquí de muntanya són infinites. Nosaltres vam decidir fer una estada mixta: uns dies fent camp base a la població de Saint Véran, que curiosament és el poble més alt d'Europa amb els seus 2.042 metres d'altura, amb excursions d'anada i tor-

nada, i uns altres dies fem un mini-circuit.

Dissabte, 12 d'abril: Granollers – Saint Véran (2.040m). Viatge en cotxe per les autopistes seguint la següent ruta: Granollers – Nîmes – Arles - Aix-en-Provence – Gap – Saint Véran. Són uns 700 km i hem trigat una mica menys de 8 hores. Per dormir tenim reservada la gîte les Gabelous, únic establiment obert aquests dies, ja que el 20 d'abril es dona per acabada la temporada d'hivern d'aquesta zona.

Diumenge, 13 d'abril: Saint Véran (2.040m) –

Pic Cascavalier (2.562m) - Pointe des Marcelettes (2.909m) - Saint Véran (2.040m). A causa de la poca neu que hi ha als voltants del poble hem d'agafar el cotxe per baixar al fons de la vall seguint la carretera per la que vam venir durant un

La Tête de Longet

quilòmetre. Deixem el cotxe a le Cros, a 1.862 metres, i acabem de baixar fins al Pont du Moulojo per travessar el torrent de l'Aigue Blanche, a 1.849 metres. Aquí és on ens calcem els esquís per seguir una pista forestal pel mig del bosc, primer direcció oest per agafar després direcció sud-est, fins arribar a les cabanes de Laramon. Des d'aquestes cabanes, lloc on s'acaba el bosc, seguim direcció sud-est fins arribar al Pic de Cascavalier, de 2.562 metres. Ara baixem una mica, direcció sud-oest, fins a trobar-nos la carena que ve de la Pointe des Marcelettes, la qual seguim fins al cim, de 2.909 metres. Tot i que el dia està una mica ennuvolat, aprofitem per fer les fotografies de rigor i contemplar les primeres vistes de la regió. Per al descens primer fem uns metres per la carena, però aviat ens decantem cap al nord per baixar els pendents que ens portaran altre cop a les cabanes de Laramon, per després acabar de baixar pel bosc per la mateixa pista forestal fins al pont du Moulojo. En total han estat 1.060 metres de desnivell en 3 hores de pujada.

Dilluns, 14 d'abril: Saint Véran (2.040m) - Tête de Longet (3.146m) - Saint Véran (2.040m). Iniciem la ruta des del mateix poble agafant, direcció sud-est, el GR-58 (tour del Queyras). És una pista amb poca neu que ens portarà al pont Vieux, que també travessa el torrent de l'Aigue Blanche, a 1.953 metres. Seguim el GR-58, ara amb neu, al costat del torrent en la mateixa direcció fins passat 1,5 km. És quan iniciem la pujada en direcció sud per després guanyar alçada direcció sud-est i anar a buscar les canals que porten a una espècie de circ anomenat Vallon de Longet, sobre els 2.600

metres. Des d'aquí anem a buscar el Pas de la Cula, a 3.086 metres, coll que està entre la Tête de la Cula, de 3.124 metres direcció sud-oest i la Tête de Longet, de 3.146 metres direcció nord-est, el qual decidim pujar, ja que és un dels més emblemàtics de la zona. Des del cim hi ha unes bones vistes dels cims del Queyras. La baixada la fem pel mateix itinerari. En total han estat 1.220 metres de pujada amb una durada de 3,5 hores.

Dimarts, 15 d'abril: Saint Véran (2.040m) - Chapelle de Clausis (2.389m) - Pointe des Sagnes Longues (3.032m) - Bergerie des Tioures (2.200m) - Refuge Agnel (2.580m). Primer dia del circuit. Agafem la pista direcció sud-est, però no s'ha de confondre amb el GR-58 que surt del mateix lloc. El GR-58 baixa al riu i la nostra pista no perd alçada, tot al contrari, va guanyant a mida que avancem. Després d'uns 5-6 km arribem a la Chapelle de Clausis, a 2.389 metres. En aquest punt és quan girem direcció nord-est per anar a buscar els contraforts del pic de Cornivier, que queda al nord. Nosaltres però seguirem sempre direcció nord-est per anar a buscar la carena que ve de la Pointe des Sagnes Longues, la qual ens portarà al cim, de 3.032 metres. Les vistes segueixen espectaculars, sobretot la del Mont Viso. Tot seguit iniciem el descens direcció nord-oest pels empinats pendents del Vallon de Clausis,

Pujant al pic Segure

una magnífica baixada fins a l'arribada al torrent de l'Aigue d'Agnelle, al lloc anomenat Bergerie des Tioures sobre els 2.200 metres. Ara ens tocarà remuntar la carretera amb neu, que a l'estiu porta al coll d'Agnel, frontera amb Itàlia, i que a nosaltres ens ha portat al refugi d'Agnel, de 2.580 metres, a uns 6 km de distància des d'aquest punt. Finalment i després d'una bona estoneta arribem al refugi. Desnivell total de pujada: 1.372 metres. Desnivell de baixada: 832 metres. Total: 7,5 h.

Dimecres, 16 d'abril: Refuge Agnel (2.580m) - Coll de l'Eychassier (2.917m) - Pic de Foréant (3.081m) - Coll de l'Eychassier (2.910m) - Lac d'Egorgent (2.394m) - Echalp (1.700m) - Village de Ristolas (1.604m). Sortint del refugi prenem direcció nord cap el coll de l'Eychassier, molt evident. Tot seguit, una vegada al coll, veiem el Pic de Foréant, objectiu d'avui, que queda a la nostra esquerra en direcció nord. No el podem pujar per aquesta vessant, així que hem de remuntar una forta canal en direcció oest fins als 3.000 metres, per després fer un descens direcció nord-oest girant poc a poc al nord per la Casse Ronde fins als 2.750 metres. Quan veiem el cim altra vegada, ara per la seva vessant est, cal iniciar altre cop la pujada. Des dels seus 3.081 metres té una magnífica vista dels cims més emblemàtics de la zona: Mont Viso i Pain de Sucre. Per fer la baixada decidim tornar altre cop al coll de l'Eychassier. Una vegada al coll prenem direcció nord per després agafar direcció nord-est i anar a buscar el fons de la vall per on passa el GR-58, que ens portarà en un primer lloc al llac d'Egorgent, a 2.394 metres i després al poble de l'Echalp, a 1.700 metres, on s'acaba la neu. La nostra gîte d'étape es troba a la Monte, a un quilòmetre d'aquí. Anem caminant fins a trobar-la. La nostra sorpresa és que està tancada i barrada: han passat de la nostra reserva!! Així que ens toca caminar uns 3 km addicionals per anar al poble de Ristolas, a 1.604 metres, on segur que trobarem algun lloc per dormir. Efectivament, a l'hotel Gîte Ristolas ens tracten amb molta amabilitat en donar-nos sopar i dormir sense tenir-ho previst. Decidim anar a buscar el cotxe en taxi a Saint Véran, així demà ja el tindrem per al viatge de tornada a casa. Desnivell de pujada: 914 metres. Desnivell de baixada: 1.467 metres. Total: 8 h.

Dijous, 17 d'abril: Village de Ristolas (1.604m) - Pic Segure (2.990m) - Village de Ristolas (1.604m) - Granollers. De bon matí iniciem la pujada a peu direcció sud-oest per la pista que va a la vall del torrent Segure. Aviat trobarem la neu, sobre els 1.700 metres. Es quan agafem una altra pista en direcció sud-est i sud que va guanyant alçada pel bosc de pi negre Grand Bois. Quan acaba el bosc, sobre el 2.320 metres, veiem el nostre objectiu d'avui, el Pic de Segure, amb els seus 2.990 metres. Seguim direcció sud-est fins pràcticament arribar al cim. Hem de deixar els esquís uns 100 metres abans del cim per remuntar un fort pendent de neu que ens portarà a dalt de tot. El descens l'efectuem pel mateix itinerari, remarcant que la baixada pel bosc, sense seguir la pista de pu-

jada, ha estat una experiència única, amb una neu fantàstica tot esquivant els arbres. Desnivell de pujada: 1.396 metres. Desnivell de baixada: 1.396 metres. Total temps de pujada:

Arribant al Pas de la Cula (3086m) prop de la Tête de Longet.

4 hores. Una vegada a Ristolas iniciem el retorn a Granollers.

Text i fotos: Carles Garcia

Material

Individual: piolet, grampons, material d'esquí de muntanya bàsic: Arva, pala, sonda, pells, ganivetes, casc, etc.

Col·lectiu: Corda, pells i ganivetes de recanvi, ulleres de recanvi, farmaciola.

Allotjaments:

Gîte Les Galelous - Saint Véran

Telèfon: 04 92 45 81 39

E-mail: gabelous@free.fr

Web: <http://www.gabelous.com/>

Refugi Agnel

Telèfon: 06 60 79 83 90

E-mail: refuge.agnel@laposte.net

Web: <http://www.refugeagnel.com/>

Hotel Gîte Ristolas - Ristolas

Telèfon: 04 92 53 81 74 - 06 85 99 93 40

Web: <http://www.gitehotel-ristolas.fr/>

Informació al web:

Oficina de turismes de Queyras:

<http://www.queyras-montagne.com/>

Informació i reserves al Queyras:

<http://www.queyras.com/>

Parc natural del Queyras:

<http://www.pnr-queyras.fr/>

Oficina de turisme de Saint Véran:

<http://www.saint-veran-queyras.com/>

Viatge per Via Michelin:

<http://www.viamichelin.es/>

Cartografia:

IGN Carte de Randonnée

3637 OT - Mont Viso St-Véran. Aiguilles – 1:25.000

Components de la sortida:

Biel Grau, Josep Viñeta i Toni Lopez de l'UEC de la Vall del Tenes.

Francesc Sánchez i Carles Garcia de l'Agrupació Excursionista de Granollers.

Mont Kènia. Travessa pel massís i ascensió a la punta Lenana

"Els blancs vingueren a Kènia. Ells tenien la Bíblia i nosaltres la terra. I ens digueren: Tanqueu els ulls i reseu. I quan els tornàrem a obrir, ells tenien la terra i nosaltres la Bíblia" - (Jomo Kenyatta, 1r President de Kènia independent).

El massís volcànic del Mont Kènia està situat al cor de l'Àfrica. És la muntanya més alta de Kènia i la segona del continent després del Kilimanjaro.

A l'agost del 1982, una colla d'amics de l'Agrupació Excursionista, vàrem viatjar a Tanzània per pujar el Kilimanjaro i també a Kènia per assolir també algun cim del Mont Kènia. Érem: Josep-Lluís Navarro, Joan Rosàs, Paton Ferrer, Carles Garcia, Josep Gargallo, Marisol Bolsa i Joan Mundet. No cal dir que, per nosaltres, aleshores encara uns jovenets, va ser una aventura fantàstica (veure butlletí AEG. n° 157 abril-maig-juny 1983). Una part del grup però, havíem de tornar abans per qüestions laborals i després d'anar a pujar, junts, el Kilimanjaro i de visitar també plegats els impressionants parcs nacionals de Manya-

Qui m'havia de dir que, 32 anys després, viatjaria a Kènia per pujar un dels cims que havien assolit els companys al Mont Kènia, la punta Lenana de 4.985 metres, quan nosaltres ja ha-

*Bosc tropical en el camí que va des de Serimon Gate a Old Moses.
Foto: Joan Mundet*

viem tornat a casa i que, a més a més, hi realitzaria una fantàstica i espectacular travessa. La travessa, molt ben dissenyada per l'agència vasca Banoa, va ser d'una gran varietat de paisatges: conreus, boscos equatorials, pics rocallosos, llacs encantadors i els últims glacials del massís. Durant la caminada vam assolir també, el cim de la Punta Lenana de 4.985 metres situat al davant mateix dels imponents cims del Nelion de 5.188 metres i del Batian de 5.199 metres que estan un al costat de l'altre com una mena de Pedraforca i que són els més alts del massís.

1- Arribem al vespre a Nairobi -que vol dir indret d'aigües fresques- i després de passar els llargs i lents tràmits duaners, anem a dormir a un hotel al bell mig de la caòtica i colorida capital keniana.

2- Al l'endemà, de bon matí,

dues furgonetes ens recullen a l'hotel per fer el viatge, per carretera, cap a les anomenades Terres Altes. Passem molt a prop de la falla del Rif i travessem la ratlla de l'equador. Passem de llarg de Nanyuki una ciutat, força important, situada a 1.905 metres sobre el nivell del mar, per arribar finalment, a Sirimon Gate a 2.600 metres que és una de les diverses entrades al

Punta Lenana. Foto: Joan Mundet

ra, Gnorongoro i Tarangiren, ens vàrem haver de separar. Els que havíem de marxar abans vàrem quedar-nos a Tanzània i vàrem assolir el cim del Mont Meru abans de tornar a casa. La resta del grup va viatjar cap a Kènia on van poder assolir les puntes Lenana, Thomson i Melbush del massís del Mont Kènia per la ruta més directa, la de Naru Moru.

parc nacional del Mont Kènia. D'allà mateix després de fer els tràmits pertinents, conèixer el guía que ens acompanyarà durant aquests dies i repartir l'equipatge amb els portejadors, ens posem en marxa. Avui caminarem primer per una pista, feta no fa gaire, a través d'un magnífic bosc equatorial fins que agafem un caminet més bonic fins al refugi de Old Moses a 3.300 metres en el qual pernoctarem. (unes 3 hores i mitja i uns 9 quilòmetres).

3- Avui continuem primer per bosc (brucs gegants, etc.) i a través d'un paisatge, engalanat de flora realment encantador. A mesura que anem pujant la vegetació és més baixa i diferent. Comencem a gaudir de boniques vistes, cap el Nelion i el Batian que són els pics més alts i que tenen una certa dificultat tècnica. Finalment arribem al refugi de Shipton's Camp a 4.300 metres. La panoràmica des d'aquí és fantàstica. (unes 7 hores i uns 15 quilòmetres)

4-Des d'aquest campament ja se sol pujar al cim de la punta Lenana però nosaltres, amb la finalitat d'aclimatar-nos millor, farem una altra etapa fantàstica tot voltant la muntanya i passant un parell de colls amb poc desnivell bo i gaudint d'un paisatge també d'una gran bellesa (varietat de flors, boscos de lobèlies, cims i darrers glacials). Finalment arribem al refugi Mackinder's Camp (4.300 m.) que porta el nom del primer que va escalar-ne els dos cims més alts, Nelion i Batian, el 3 de setembre del 1899 el britànic Sir Halford John Mackinder, juntament amb els guies italians Cesar Ollier i Joseph Brocherel. El refugi està situat en una altra atalaia bestial a sota mateix dels gegants del Mont Kènia. (unes 4 hores i uns 6 quilòmetres).

Pics Nelion i Batian des del cim de la punta Lenana. Foto: Joan Mundet

5- Avui és el dia que farem l'ascensió a la punta Lenana del 4.985 metres. La tercera cota del massís. El dia és fantàstic! Fa força fred però està ben serè. Comencem a caminar encara de nit. De mica en mica es va aixecant el dia i el cel és ben blau. Tenim ja gairebé a tocar els altius Nelion i Batian. Després d'una forta pujada arribem al petit refugi Austria el qual està en una mena de replanet al peu de la gelera. Ara

D'esquerra a dreta: Punta Lenana i pics Nelion i Batian des de Georges Valley. Foto: Joan Mundet

ens resten uns 250 metres de desnivell fins al cim. Després de menjar una mica i d'enfilar una carena, en algun tram una mica dreta i amb neu però fàcil i ara, més encara, perquè està equipada, des de fa un parell d'anys, amb un cable en el tram final, arribem al cim. Després de ro-

mandre una bona estona dalt gaudint, amb satisfacció, del cim assolit i de l'àmplia i fantàstica panoràmica que des d'aquí dalt s'albira, em-

D'esquerra a dreta: Punta Lenana i pics Nelion i Batian des de Mintos.
Foto: Joan Mundet

prenem la davallada cap a l'altra banda de la muntanya i, en un parell d'hores, ens plantem al campament de Minto's (4.300 m.) en el qual passarem la nit. Un altre indret de gran bellesa. A la tarda anem a fer una passejada pels voltants per veure el salt d'aigua Vivian falls, el llac Michealson i gaudir de les vistes cap a la vall de Georges. Aquesta nit dormirem amb tendes. (unes 6 hores).

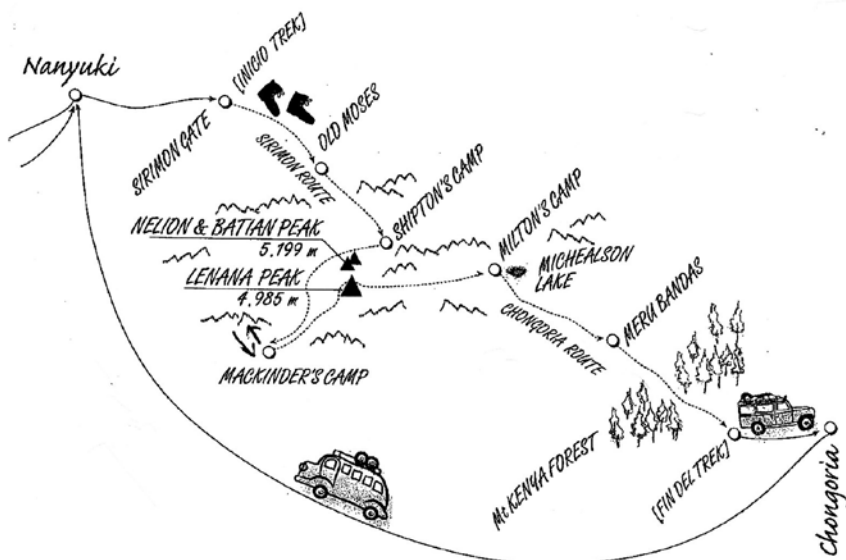
6- Una matinada inoblidable. Amb les primeres llums del dia trec el cap per la porta de la tenda i veig les muntanyes, que ahir vàrem deixar endarrere, totes ben vermelloses però que es van transformar en color daurat. Impressionant!. Ens llevem i, quan tot el campament està recollit, seguim baixant per la via Chongoria continuant gaudint de la muntanya i dels seus paisatges fins que arribem al campament de Meru Mont Kènia (3.050 metres). Està situat en una clariana al mig del bosc. És un lloc de pel·lícula. Abans d'arribar-hi hem vist força cagarades d'elefants i davant mateix de les barraquetes que dormim cagarades de búfal. (5 hores)

7- Un altre albada fantàstica. Des del mateix lloc de l'habitació on dormo, a través de la finestra puc gaudir, una altra vegada, de la vista de les muntanyes primer vermelloses i seguidament daurades. Quin privilegi! Després d'esmorzar

emprenem la darrera etapa d'aquesta inoblidable i molt recomanable travessa que ens portarà fins a la porta de sortida, per nosaltres, del parc nacional del Mont Kènia (unes 4 hores de camí.) Tot seguit un land rover ens porta fins a la ciutat de Chongoria a prop de la qual ens acomiadarem dels nostres portejadors. Ara, amb les furgonetes, ens traslladarem a la ciutat de Nanyuki en la qual podrem descansar i de passada, visitar La ciutat de Nanyuki. És una típica ciutat africana sorollosa. Animada

8- Ens desplaçem en furgoneta a una zona de bosc propera a Nanyuki, també en el parc nacional del Mont Kènia, per fer una caminada d'unes 4 hores per anar a visitar les coves Mau-Mau les quals van ser utilitzades per la guerrillers kikuyus que lluitaven per l'independència i contra la colonització anglesa cap els anys 1952-1960. Interessant!. (4-5 hores)

9 i 10- Abandonem Nanyuki i passem aquests darrers dies al Parc Nacional Aberdare (Nyan-darua en llengua kikuyu) situat a la serralada homònima. És el tercer parc nacional més gran de Kènia i el més elevat després del Mont Kènia. Fem algun recorregut en cotxe i també

algunes caminades per visitar indrets de gran i espectacular bellesa com les cascades Karuru Falls, el salt d'aigua Chania... Veiem també búfals, elefants, hienes, una mena de porcs senglars...

Tot plegat ha estat una experiència fantàstica molt recomanable.

Joan Mundet Bellavista

Mossèn Oliveras i la capella de la Renclusa.

En el llibre “L’Aneto i els seus homes” de Jean Escudier, del qual mossèn Jaume Oliveras en feu el pròleg de la primera edició, ens explica “... que a l’agost de 1951 pujava lentament l’últim coster abans d’arribar al xalet de la Renclusa. Ja tinc massa anys per poder-me enfil·lar amb la lleugeresa d’abans, però la il·lusió de poder celebrar missa a la Renclusa en la festa de la Mare de Déu de les Neus, patrona d’aquella capella, em va donar forces una vegada més per complir el meu desig.”

Mossèn Oliveras també explica que la Renclusa era habilitada de nou, i que el C E de Catalunya hi duia a terme un magne campament Hispà-Francès per commemorar aquell fet i també de la col·locació d’una creu monumental al cim de l’Aneto. I que fou en aquella ocasió que va tenir l’avinentsa de conèixer a Jean Escudier “l’home que més ha treballat per divulgar els anhels i les vicissituds dels descobridors i conqueridors de l’Aneto.”

En aquell pròleg també esmenta el record de la seva primera ascensió a l’Aneto el 1906, que ja vam comentar en aquest butlletí, i com van evitar aleshores la temuda gelera. Així com fa record de la darrera ascensió al cim l’any 1949 de la qual no dona cap detall, però que coneixem gràcies a una crònica que fa Francesc Piqué, un nebot seu, en un llibret editat en ocasió de les Noces de Plata de la Parròquia de Santa Teresina de l’Infant Jesús de Barcelona l’any 1956.

Allà Piqué ens explica que “...després de molts esforços assolírem el cim. Els acompanyants, cansats, no podíem comprendre com Mossèn Jaume, mig malalt, sense menjar, i amb 72

anys havia pogut portar a terme aquella ascensió, precisament en un any que les condicions de la gelera, la feien especialment difícil. Solament la fèrria voluntat de sempre, li va permetre

La Renclusa 1916. Foto: Fundació Mauri

realitzar aquell esforç extraordinari.”

Després d’aquella darrera ascensió va continuar pujant cada any a la Renclusa, per la Mare de Déu de les Neus, fins l’any 1954 que va dir adéu definitivament a aquella capella que havia estat la il·lusió de la seva joventesa.

Però mossèn Oliveras no explica com i des de quan li vingué aquella especial predilecció pel massís de les Maladeta, i concretament per l’Aneto, cim al qual s’encarà per primera vegada als vint-i-nou anys en l’ascensió de 1906. Ascensió, recordem afrontada amb gran irres-

ponsabilitat, sense equip apropiat, ni preparació suficient, que com diu Josep Iglésies (1902-1986), sols té un precedent igualment imprudent que realitzà Mn. Jacint Verdaguer l'agost de 1882, i que va estar a punt de deixar orfe a les lletres Catalanes del seu principal poeta.

Mossèn Oliveras tampoc donà detalls de si va continuar freqüentant aquell massís després d'aquella primera ascensió, o bé optà per altres zones del Pirineu, ja que tots recordem les seves ascensions als Encantats de 1910 i 1911, que ja vam comentar en aquest butlletí en escaure's el centenari.

Buscant hem trobat alguna referència que indica que des de 1910, mossèn Oliveras ja freqüentava als estius les estades a Benasque i la Renclusa.

En el seu llibre "Els llamps de la Maleïda" mossèn Oliveras diu que havia conegut a José Sayó Pedrón, un dels morts pel llamp, feia uns sis anys, això ens situa a 1910, i que des d'aleshores, anant els estius a la Renclusa

Jesús de Gràcia l'any 1931, "...començats els fonaments a principis d'estiu de 1913, continuaren les obres fins a finals de setembre amb l'arribada del fred. L'abril de 1914 moria el seu promotor Juli Soler, sense poder veure el refugi acabat. Les obres es reprengueren enguany i el 5 d'agost festivitat de la Mare de Déu de les Neus, s'estava acabant de col·locar les fustes de la coberta i en acabar es feu onejar la bandera catalana amb l'escut del Centre, que havia donat Juli Soler i Santaló. Després de l'avenç donat calia deixar assecar l'obra tot aprofitant la calor de l'estiu."

L'arquitecte Domènech en aquella crònica també dona compte que el 23 d'agost d'aquell 1914 arribà a la Renclusa el capità d'enginyers de la Comandància de Jaca Sr. Torrente y Villacampa per la inspecció militar de les obres, trobant-ho tot conforme a planejament. I que en aquella visita fou acompanyat pels senyors Soler i Escofet vocal de la Junta del Centre i els socis Mn. Oliveras i Drs. Faura i Vilar.

Finalment explica la resolució de construir a la part més alta de la muntanya, l'abric Soler. El Russell català tal com el definir encertadament Jean Escudier. Complint una iniciativa de Juli Soler que sembla volia emular les coves fetes excavar pel Comte Russell al Vignamale el 1882, que ja estava acordat el pressupost i escollit l'emplaçament en el Coll de Coronas, però a diferència d'aquelles, aquesta no s'arribà a realitzar.

Josep Iglésies en la biografia de mossèn Oliveras dona detalls de com es de-

manà a proposta de mossèn Jaume, de disposar d'una capella en l'edifici del xalet refugi aleshores en construcció, i el debat que això ocasionà entre els membres del Centre. "... els partidaris al·legaven que tenint de company el mateix mossèn Oliveras, en el transcurs de moltes excursions els havia calgut fer grans marrades per poder complir el deure dominical. Els contraris argumentaven la falta d'espai dins el refugi i que calia donar preferència al màxim nombre de lliteres. Deien a més que no podria evitar-se actes de ir-respectuositat mentre se celebrés la missa per part d'altres usuaris del

Làmina idealitzada capella de la Renclusa. Foto: Fundació Maurí

s'havien fet amics " ...li havia donat seriosos disgustos amb alguna imprudència, m'havia renyat com a una criatura, ens havíem fet mala cara algun dia, fins que li anava a oferir el meu tabac que era la seva flaqueza. Ell en canvi, havia provat la meua resistència, fent-me suar i esbufegar com ningú més ha fet."

En el butlletí del CEC núm. 238 de 1914 es donava compte de l'estat de les obres del refugi de la Renclusa, la crònica la feia Josep Domènech Mansana (1885-1973), arquitecte a qui mossèn Oliveras encarregarà la direcció de les obres del temple de Sta. Teresina de l'Infant

Mn. Oliveras a la Renclusa. Foto: Fundació Mauri

refugi. Tot plegat provocà enrenou i hi hagué dimissions entre els càrrecs directius i fins i tot baixes significatives entre els socis del Centre.”

Fou aleshores, quan el debat era més candent, algú va tenir la pensada de prescindir del refugi i utilitzar com a capella, una cavitat que feren buidar en el cingle immediat, on hi havia hagut una petita cabana des de la qual Juli Soler (1865-1914) controlava l’avenç de les obres, i que havia batejat com a Vil·la Maladeta.

A partir d’aquell moment mossèn Oliveras posà tota la seva tenacitat en la construcció i arranjament de la capella, que fou finançada en gran part per Emili Juncadella (1885-1936), bon amic amb qui compartiria unes caceres a l’Àfrica Oriental l’any 1928. Un cop acabades les obres s’entronitzà la imatge de la Mare de Déu de les Neus, i es recobrí la cova amb un frontal de pedra rústica imitant l’estil romànic.

És així com a l’estiu de 1914 la capella i el refugi de la Renclusa estaven enllestits, però la seva inauguració s’hagué de retardar. La prematura mort del principal impulsor Juli Soler i Santaló, així com l’esclat de la Primera Guerra Mundial,

fan que es posposi a l’estiu de 1916. Aleshores, naturalment ningú ho sabia, però s’estava a la vigília de la tragèdia, una tragèdia que colpí fortament a mossèn Oliveras, feu donar un tomb a la seva vida, i li feu refermar aquella especial vinculació a l’Aneto, que hem esmentat a l’inici de l’article. Que en paraules de Josep Iglésies “...el va convertir en pelegrí constant que torna i retorna amb constància al lloc de la tragèdia, talment com si visqués una vida robada.”

I efectivament va retornar cada estiu a la Renclusa, fins el 5 d’agost de 1954, amb la salut ja migrada, que se n’acomiadà definitivament. El 5 d’agost de 1957, un mes abans de la seva mort, el Centre Excursionista de Catalunya, va fer col·locar a l’interior de la capella de les Neus de la Renclusa una placa en reconeixement a la seva constància, fidelitat i estimació per aquelles muntanyes pirinenques.

Josep Castells Gironès

13è Curs d'iniciació a la muntanya hivernal

Aquest any som colla... Formant part del curs de muntanya Albert, Enric, Felipe, Glòria, Maite, Martí, Pepe, Pere, Sergi i el Sergio. Un grup fantàstic i amb molt bon rotllo.

Hem tingut tres caps de setmana amb molt bon temps i bona neu i s'ha pogut fer totes les pràctiques, progressió amb raquetes, grampons i piolet, orientació, auto-detenció...

Fins i tot hem tingut una pràctica de rescat amb ARVA perfecta, amb algun que altre voluntari,

Sortida de pàctiques del Curs. Foto: Mireia Núñez

cursetista, que s'ha deixat enterrar a la neu, només per poder buscar-lo després.

Mireia Núñez

Corredor Vermicielle

La millor manera d'iniciar-se a les canals de neu, és començar amb el corredor Vermicielle. És un lloc increïble i estar en mig del circ de Cambra d'Ase no et deixa indiferent. Quin lloc millor per estrenar-se?

Està situat a la dreta de la cara nord del circ i es reconeix fàcilment. És una línia marcada, verti-

cal i estreta d'uns 250 metres. Impressiona.

L'accés es fa des de l'estació d'esquí d'Eina i Sant Pere de Forcats. Des d'allà hem de seguir les pistes d'esquí que arriben al pla de Cambra d'Ase. A dalt de tot, on s'acaben les pistes, hem de seguir un camí marcat amb fites, que ens porten per un bosc. Seguirem pujant per

una coma que ens apropa poc a poc a les parets del circ.

Un cop som al final del circ, només queda arribar a l'entrada de la canal. S'ha de remuntar una petita pala de neu per començar l'aventura. Ens equipem, ens preparam i amunt!

Encaixonada entre impressionants parets verticals, la canal cada vegada es fa més estreta i el pendent va augmentant fins

Vermicielle. Foto: Mireia Núñez

arribar als 45°. La neu està fantàstica i podem gaudir de l'ascensió. En Sergi s'ho passa genial, estava impacient per venir, i nosaltres volíem acompanyar-lo.

Arribem a dalt després d'una hora i mitja. La sortida es ramifica en dos, i tot i que a la part dreta sembla que el pendent és molt més acusat, decidim aquesta opció.

Aquesta part és bastant dreta i a més trobem una petita cornisa, que fa parar un segon. Però sense cap problema arribem a la carena. Contents i amb aquest punt d'eufòria que et donen aquestes activitats, baixem tranquil·lament donant la volta per la carena. Comentem tots els detalls i sensacions de la pujada.

Ha estat fantàstic estar en aquest paratge tant màgic, amb el Carles i el Sergi.

Fins a la propera.

Mireia Núñez

Corredor de Vermicelle. Foto: Mireia Núñez

Carlit 2014, que no falti un clàssic

Pic del Carlit des del llac de les Bulloses. Participants a la excursió són : Eva, Jordi, Ana Núria, Paloma, Felipe, Andreu, Núria i Mireia.

Secció d'Espeleologia - GIEG

Curs d'Iniciació al descens de Barrancs

Des de finals del mes de maig i fins a mitjans de juny s'ha portat a terme el XIX Curs d'iniciació al descens de barrancs i engorgats. Com a fet a

destacar, el baix nombre d'inscrits, 4 persones. Segurament la confiança que sempre omplim

les places i el fet d'anar tard en la divulgació, n'han estat el motiu. Malgrat aquesta dada, el curs s'ha desenvolupat amb total normalitat, i els participants s'ho han passat d'allò més bé!

Com cada any, el curs consta d'unes classes teòriques i d'unes sortides pràctiques, en què des de la secció es facilita tot el material personal i comú necessari per progressar amb seguretat en aquest medi aquàtic.

S'ha pogut fer les sortides previstes, que han permès als participants gaudir de diferents barrancs de les zones de Montserrat, Tarragona i sud de França.

Per tal de continuar gaudint d'aquesta activitat hem anat fent diverses sortides durant tot l'estiu.

Curs d'iniciació a l'Espeleologia

El curs d'Iniciació a l'Espeleologia d'enguany es va fer de mitjans de novembre a principis de desembre.

Hi ha hagut un total de 10 participants. Malgrat que un cursetista va descobrir a la primera sortida que això de l'espeleologia no estava fet per a ell i va deixar de participar-hi, la resta s'ho va passar molt bé i va finalitzar el curs amb un bon nivell.

Un altre fet que va influir en el curs va estar la

climatologia. Vam tenir diversos caps de setmana de pluja, fet que va provocar diferents canvis en la planificació de les sortides i un ajornament. Malgrat tot, el curs es va desenvolupar sense cap incidència i amb normalitat.

Aprofito aquestes ratlles per agrair a tots els companys la seva col·laboració en la planificació i realització de sortides, cursos, seminaris, etc..

Toni Pueyo

Resum d'activitats 2014

Al llarg de l'any, s'ha realitzat moltíssimes sortides, tant a nivell particular de membres de la secció, com a nivell de grup: sortides post-cursets, seminaris de formació en barrancs i espeleologia, sortides de vacances...

Com des de fa uns anys, hem tornat a superar el nombre de 50 llicències en Espeleologia,

quantitat força significativa si es té en compte el nombre de federats que tenen molts d'altres clubs.

Com a fets remarcables, com ve sent habitual, hem realitzat un curs d'Iniciació al descens de barrancs i un altre a l'espeleologia

Unes vacances amb “mala pata”

Feia temps que planejàvem marxar de vacances a Lombardia per anar a realitzar una de les activitats que ens agrada fer quan comença el bon temps, el descens de canyons i engorjats, és a dir, el barranquisme. De fet, des que a l'estiu del 2009 un grup del GIEG marxés a Eslovènia, es tenia ganes d'anar a aquella zona

gravetat. Acabem d'hora el barranc i decidim aproximar-nos al barranc Bares, que volíem realitzar al dia següent, per mirar com va de cabal d'aigua, ja que a la ressenya ens informaven que era un barranc amb força cabal. Fem un intent d'aproximació a la part final del barranc per tal de realitzar-ne la comprovació i veiem que

on els barrancs són tan bonics, la majoria amb aigua abundant i espectaculars salts d'aigua. Doncs bé, un petit grup d'amics, la Maria C., en Marc H., Toni P., Lluís F., Joan P., Jordi B., J. Carlos G., la Mari Paz S., l'Ivan G. i una servidora, Mònica M., vam coincidir a marxar la 2a setmana d'agost. Dos cotxes, una Harley i una furgoneta carregada fins al capdamunt marxen cap a Lombardia. Unes 12 hores de camí i la primera parada, zona del Lago di Como, Itàlia. Busquem un lloc on acampar i muntar el campament.

Comença l'aventura, segon dia, el temps ens acompanya i ens aixequem per començar la nostra aventura. És el primer dia d'activitat, així que decidim començar amb un barranc senzill el qual, a les ressenyes i per la informació que tenim, ens diuen que per l'època no ha d'anar carregat d'aigua, més aviat amb cabal normal tirant a fluix. Amb les ganes i la il·lusió d'estar per fi a la zona i realitzar les vacances tant desitjades, realitzem el descens sense cap mena de problema. Només una torçada en el peu esquerre del nostre company Toni P., però sense

el nivell de l'aigua és molt alt, així que decidim de fer la segona opció, el Borgo. És un barranc que està al costat del Bares i que normalment porta menys aigua que aquest, ja que són de conques diferents. Just al final del barranc Borgo hi ha un petit establiment, un xiringuitu, on donen informació sobre els barrancs. Aquells nois ens comenten que el Bares encara no l'ha fet ningú, que per la zona ha fet força mal temps i que creuen que els cabals poden anar alts, però el Borgo creuen que es pot fer sense problemes.

A l'endemà decidim de realitzar-lo. En Toni P. es ressent del peu i prefereix no fer el descens. La resta decidim realitzar l'aproximació. En uns 50 minuts arribem a la capçalera del barranc, amb un ressalt amb força aigua, molt ample. Sorgeixen les primeres inseguretats, ja que per la informació que tenim del barranc no podem deduir si allò es convertirà en passadissos estrets i si és un barranc instal·lat de manera que es pugui realitzar amb molta aigua. Només sabem el temps que es tarda a realitzar el descens, l'alçada i el nombre de ràpels que ens

trobarem.

Doncs efectivament , tal i com alguns ens imaginàvem, allò es comença a estrènyer i per acabar de complicar-ho més, els ancoratges per on hem de posar la corda estan instal·lats de tal manera que t'obliga a descendir i passar per dins de l'aigua. Primer esglai, en el primer ressalt. Comença l'engorjat, hi ha un ressalt d uns 4 metres que, a causa de l'aigua que porta , ens obliga a muntar corda. A primera vista es veu un moviment d'aigües cargolat que va picant contra la pedra (rebuf). Decidim que la primera a baixar seré jo, no puc saltar perquè a primera vista ja es veu que l'aigua no cobreix i decidim deixar la corda justa perquè si l'aigua se m'emporta no tingui tants problemes. Evidentment quan baixes en tensió i poca decisió et passa el que em va passar a mi: poses el primer peu a terra, relisques i cap a dins l'aigua. Sensació estranya, ja que noto com la força de l'aigua m'empeny cap al cantó de la paret que per sota es buida. Després d'uns segons d'anar traient el cap de tan en tan per poder agafar aire, finalment surto pel meu propi peu. Perquè no torni a passar, l'Ivan G. salta en planxa i junt amb ell fem un ràpel guiat, per qui no es vegi

capaç de saltar en planxa. Ja no tenim escapatòria s'ha d'acabar el barranc com sigui i cada vegada es complica més. El que pot ser una activitat divertida i lúdica, es pot acabar convertint amb unes ganes immillorables de voler sortir del lloc sa i estal-

vi. No hi ha treva, tot comença a ser estret i amb molt moviment d'aigua. M'entra un atac de pànic , plorera i col·lapse, que els meus companys saben portar molt bé. Finalment veiem el final del barranc i en Lluís, intentant passar l'últim ressalt d'aigua, es torça el peu esquerra . Li expliquem al Toni tot el que hem passat, i ell ens comenta que, en remuntar un tros de riu es va adonar que hi havia una presa més amunt i que on havíem mirat el cabal aquest no era real, i que un cop vist el caudal real es va

preocupar. Passades les hores que les ressenyes deien que es pot tardar a realitzar el descens, va avisar la gent del xiringuitu per demanar ajut, però aquests li van demanar d'esperar una mica més per veure si sortíem. Per sort tot acaba en res.

A l'endemà canviem de zona, anirem a realitzar el Bodengo. En aquesta ocasió serem un grup més reduït, ja que la Mari Paz i l'Ivan tornen cap a Barcelona amb la Harley i en Joan P. es queda en el Lago di Como per acabar de passar les vacances amb parella.

Bodengo, barranc de tres trams, molt ben equipat per poder realitzar amb molta aigua. Els més interessants, el segon i el tercer tram. Ens aproximem al final del tercer tram per veure'n el cabal i en veure la potència de l'aigua, decidim descendir el segon tram. Aquesta vegada vindrà en Toni però tindrem dues baixes més , la Maria i en Lluís. Aquest últim té el peu que es va torçar el dia abans molt inflat.

Barranc espectacular , morfologia molt maca, aigües transparents i complet, amb salts, tobogans i ràpels. Realitzem el descens sense cap complicació. Quan arribem al final del descens i on ja es visualitza el camí de retorn, es veu

persones que esperen algun grup que ha entrat després que nosaltres.

En un moment de relaxació i de satisfacció d'haver finalitzat el descens, en Carlos decideix fer un ressalt d'un metre i mig d'alçada. Salta, i quan és dins l'aigua de seguida ens comenta que s'ha fet mal. Pensant que només s'ha torçat el turmell, no li fem gaire cas, però a mida que va nadant a una zona més seca per sortir de l'aigua, notem que hi ha alguna cosa que no rutlla bé. Surt de l'aigua de boca terrosa i inten-

ta estirar-se sobre una roca. Quan aconseguíem sortir de l'aigua veiem que la cama esquerra la té fracturada. Té el peu totalment girat. Ell encara no s'ho ha vist i quan es gira per veure què es allò que li fa tant mal, s'esgarrafa i deixa anar crits de ràbia i dolor. En aquell moment ens n'adonem

que les vacances a Lombar dia se'ns han complicat del tot.

En Jordi i en Marc avisen en Lluís i la Maria de l'accident per tal de poder demanar ajuda. Per sort la fractura no és oberta.

Al cap d'uns minuts, arriba el grup que anava darrere nostre i els comentem el succeït. Casualment en Carlos els coneix, són de Terrassa i havíem coincidit a França en un barranc de les Anelles. Amb estris del bidó i un parell de branques li immobilitzem el peu. L'emboliquem amb una manta tèrmica per tal que el cos no noti tant la baixada de temperatura que tindrà a causa de la fractura. Per calmar els nervis fem una cosa que no li deixem fer mai: fumar sense parar!!

Després d'una estona arriba un grup de bombers i de rescat de muntanya i comencen a realitzar la seva feina. Impecables, mentre un d'ells va donant ordres els altres efectuen la feina que se'ls mana. Els bombers el pugen a pols i, sense deixar en cap moment la llitera a terra, el van pujant pel camí fins a dalt de tot, on els espera una ambulància que se l'endurà a l'hospital.

Allà ens atenen molt bé i, tot i que en Lluís es fa el dissimulat, aprofitem perquè també li mirin el peu. El resultat no pot ser més esfereïdor. En Lluís té una fissura en el peroné. Resultat: un mes i mig amb la cama enguixada. En Carlos, per la seva part, s'ha trencat en forma d'espiral la tíbia i el peroné, molt a prop de l'articulació, és a dir, del turmell i en conseqüència els metges ens comenten que s'ha d'operar per tal de

posar plaques.

Aquella nit en Carlos la passa a l'hospital. Al mateix temps nosaltres busquem un lloc tranquil per menjar alguna cosa i poder passar la nit. Mentre sopem truquem a la resta per informar del que ha succeït. No s'ho creuen, pensen

que els estem prenent el pèl.

L'endemà en Carlos demana l'alta voluntària per tal de ser atès i operat a Catalunya. Després de realitzar els preparatius i que els metges en donin les últimes instruccions per poder fer el trasllat sense problemes, empenem el camí de retorn cap a casa, millor dit, directes cap a l'hospital de Granollers. La tornada se'ns fa llarga. Quan arribem ens atenen de seguida, però no l'operaran fins al cap de tres dies.

Vull manifestar que, en aquest cas, l'assegurança no ens va servir de res, vam tenir molts problemes. Sort que els rescats a Itàlia encara no s'han de remunerar i que la resta va ser tot pagat per la seguretat social (sortosament la Federació ha canviat d'assegurança). Després d'un calvari de papers, assegurances i espera de l'operació, finalment li fan la intervenció la mateixa setmana de la festa major, festa tradicional on no podem deixar els convalescents a casa i ens les enginyem per poder anar tots junts. Tornem a emprendre les vacances que no hem pogut finalitzar, fent pinya i passant-ho d'allò més bé.

Van ser unes vacances d'allò més accidentades!!

Mònica Molinero Tarridas

Secció d' Escalada - SEDEG

Curs d'escalada

Havent augmentat el meu amor per la muntanya i la natura durant els últims anys i amb el constant desig de la meua amiga, dient-me cada dia d'anar a escalar sense que en tinguéssim ni idea, vaig decidir posar fi a la intriga i controvèrsia que sentia envers l'escalada i prendre la determinació de provar què era això d'enfilar-se a les parets com un mico.

Amb la Nunu, vam trobar que es feia un curs d'iniciació en escalada en roca a l'Agrupació Excursionista de Granollers.. fantàstic, i al costat de casa! Així que vam embarcar-nos-hi juntes deixant enrere la fantasia i començant a fer-la realitat.

Després d'assistir a la primera classe on se'ns presentaria l'equip bàsic i ens endinsaríem en l'ampli món dels nusos, va continuar un mes de maig en que ens esperarien diverses sortides en roca per practicar tota la teòrica absorbida durant els vespres de classe. Ens va sorprendre descobrir un grup pintoresc i peculiar - amb joves, adults i fins i tot, mares i fills - que al llarg dels dies aniria agafant un caire més divertit i desenfadat.

Al cap d'una setmana d'haver començat, ja ens trobàvem, un bon matí de cap de setmana a Céllecs, preparats per viure la primera pràctica. Tipus de roca: granit. La primera sensació? D'emoció i contrarietat.. "no puc estar pujant per aquí"; i mira que ara m'ho miro amb distància, i em sorprèn aquella impressió que vaig viure al pujar el meu primer III, que semblava gairebé una escala. Cal dir que va ser un dia divertit i interessant malgrat les petites putadetes que ens van fer els monitors. Què és això de fer-nos pujar amb els ulls tapats o amb bambes a les mans? Tot i així, he de reconèixer que és

una pràctica al•lucinant que permet percebre molts aspectes.. (és quan entens el que sempre ens deien: confia en l'adherència), i que he repetit posteriorment.

Segona sortida als peus de Montserrat. Descobrim el conglomerat. Interessant i diferent. Seguim avançant; fem la pràctica de muntar ràpels.

Després d'haver tractat tots els conceptes bàsics i haver-los practicat.. conceptes de seguretat, ràpel, maniobres de progressió de primer a segon, asseguraments, interpretació de res-

Cursetistes i monitors del curs

senyes.. ens disposem a fer l'última pràctica. Sortida de cap de Setmana! Tipus de roca? Calcari! Intens passar un cap de setmana escalant. Primera i magnífica experiència d'anar de primer. Barreja de por, emoció, adrenalina. I tot i que els monitors no es van quedar indiferents quan els hi vam deixar un 6a per acabar.. (de debò que pensàvem que podíem.. però el

cos no responia)..tot va resultar sense cap incident. Tancant un cap de setmana per recordar. En resum, gràcies pel magnífic curs que va ajudar a obrir una porta que no tinc intenció de tancar.

Bona muntanya i bones escalades!

Mireia Relats

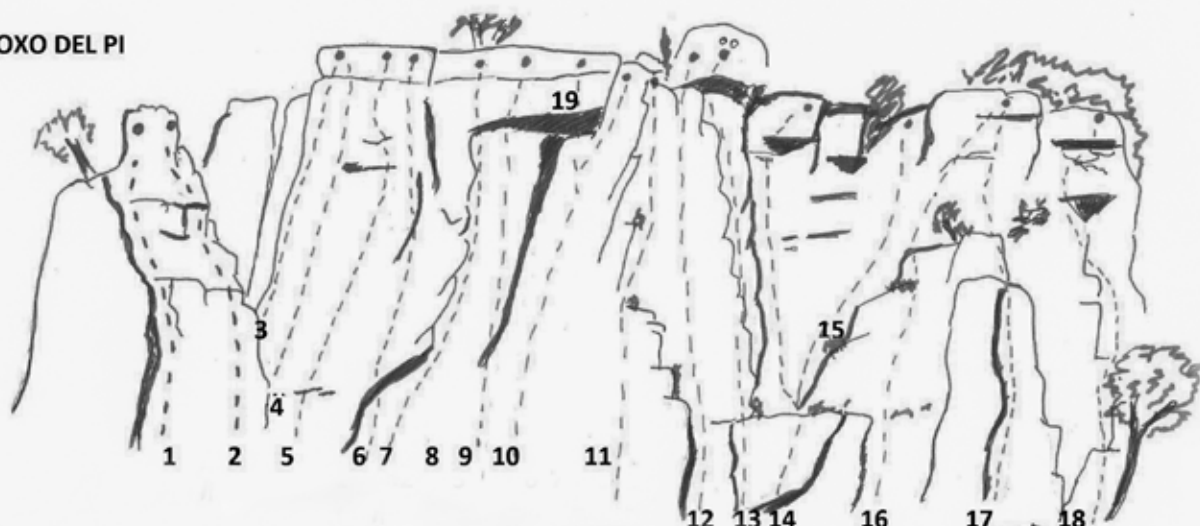
Sot de la Guillota o del Torn

Està situat en el municipi de Tagamanent, el nom del Torn és per la casa que hi ha al final del torrent. Aquesta escola d'escalada va tenir els seus anys d'or a la dècada dels 70. Un dels membres de la secció excursionista del Foment Martinenc, tenia llogada la casa de can Fàbregues i això va facilitar la gran quantitat de vies obertes en aquesta època. Sobretot eren línies de fissures i diedres, alguna placa burelada per artificial i el sostre de la directa de l'Agulla del Vidre.

D'aquesta agulla juntament amb en Pep Vila vàrem retirar l'antic llibre de registre, dipositat actualment a l'arxiu de l'AEG. La primera anotació que hi figura és amb data 25/7/72 i quatre noms: Ramon Fina, Jose Mª Relengar, Manolo Espinosa, Manuel Sánchez del GAF grup alpi del Foment.

En la dècada dels 80, amb l'escalada esportiva i l'ús del spit (tac auto perforant) augmenten el número de vies i la seva dificultat. Una que crida l'atenció pel nom és "Visa per la Guendal" que fa referència a la mítica i poc repetida via de Roca Regina, oberta per Jesús Gálvez . Això ja fa veure que aquestes curtes però intenses escalades servien com a preparació per projectes més ambiciosos.

L'any 2009 amb en Just Garcia vàrem fer algun reequipament i vam obrir tres vies en el Totxo del Pi, Curset, Diagonal i Castell de Cartes. Per arribar a peu a les vies, el més aconsellable, és deixar el cotxe a l'aparcament de l'Ajuntament de Tagamanent. Travessarem el riu Congost i enfilarem la pista que creua la via i s'enfila en forta pendent seguint el torrent. Després d'un filat amb pas canadenc trobem una fita a mà dre-

TOXO DEL PI

ta, seguint el corriol anirem al primer sector que és el Totxo del Pi. Seguint el camí i d'esquerra a dreta anem trobant els diferents sectors: Totxo del Pi, Manel Fina, Gaf 1, i finalment l'Agulla del Vidre. Si, continuem arribaríem al Torrent que està equipada per fer el descens, amb un ràpel màxim de 19m.

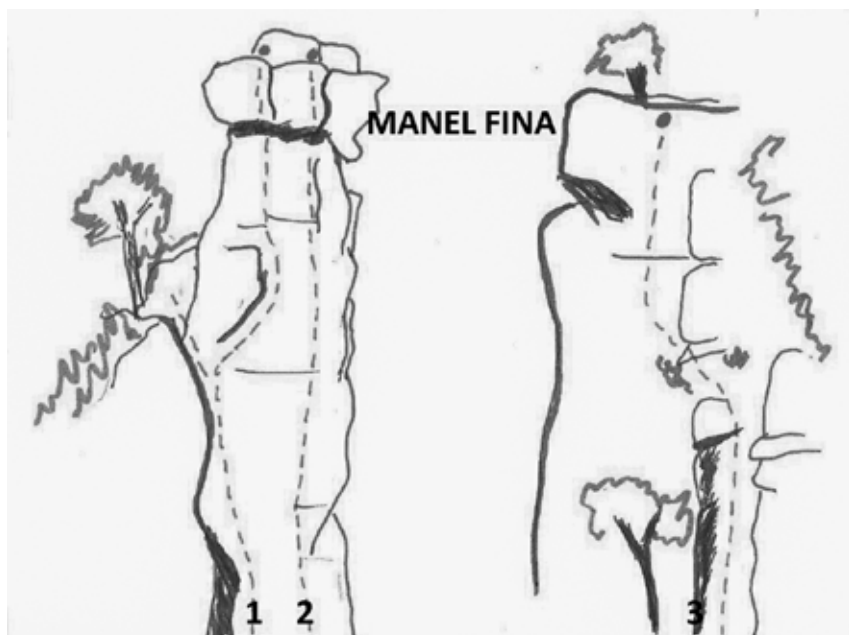
Tomàs Segarra

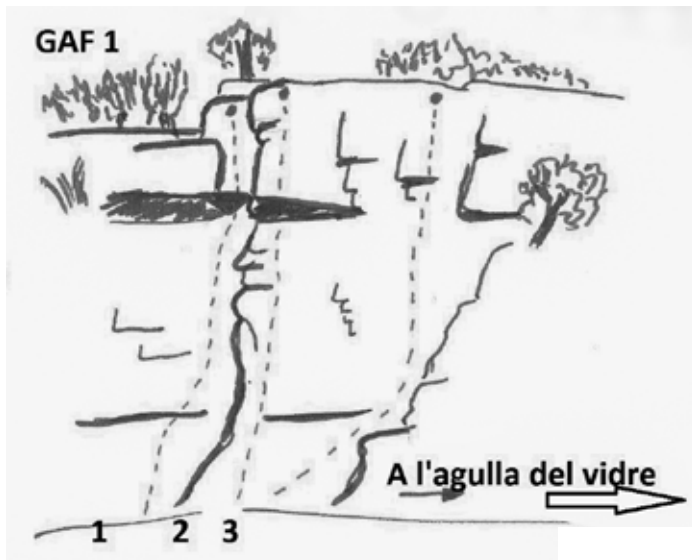
VIES DEL SOT DE LA GUILLOTA (COSTAT ESQUERRA)
TOTXO DEL PI

1. Per la canalla	3a
2. Començant	3a
3. D'en Pep	6a
4. Petit pi	5c
5. Roda soques	6c+
6. Variant	6b
7. Esquerda del pi	6a
8. Burils	?
9. Del sostre	7a+
10. Greenpeace	5b
11. Amnistia	5c
12. Sense dades	6a
13. Esperó	4c
14. Fisureta	4b
15. Diagonal	4a
16. Curset	4a
17. Castell de cartes	4a
18. Gran Postura	4b
19. Variant directa	6a

MANEL FINA

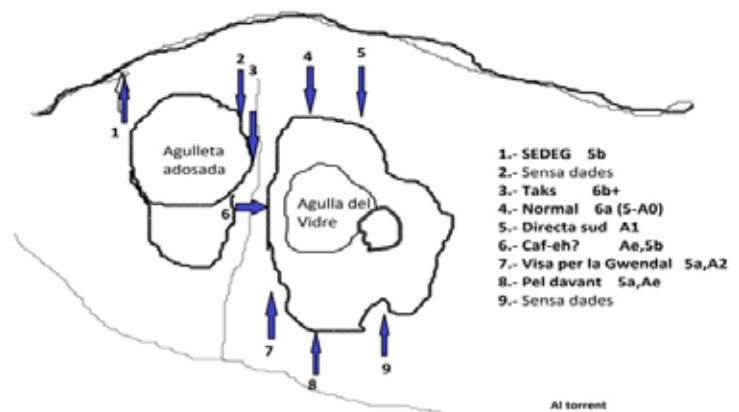
1	Díedre Manel	5a, Ae
2	Porracolina	6a+ ,6b
3	Dels indecisos	5b

MANEL FINA

GAF 1

1	GAF	4c
2	Espero	5c+
3	Rosi	6a+

Via normal de L'agulla de Vidre. Foto: Tomàs Segarra

Castelcir - La Popa (circular)

26 de gener

Comencem el recorregut a la plaça de l'Abat Escarré, de Castelcir. Baixem per una pista que segueix el Torrent del Rossinyol. Aviat ens desviem cap a la dreta per visitar l'entorn de

Castell de la Popa i que es diu així per la forma de la roca on està construït.

Tornem pel cantó oest del castell, passant per entremig dels prats plens de vaques que pastu-

La Popa. Foto: Xavier Moya.

l'antiga Església parroquial de St. Andreu de Castelcir, que està al costat de la Bassa Gran de la Riera de Castelcir.

Tornem enrera per agafar el camí que segueix el Torrent de Centelles i que ens porta, pel cantó est, al Castell de Centelles, més conegut per

ren, fins arribar al punt de partida.

DADES

- Distància: 10,52 km
- Desnivell: +352 m
- Temps empleat: 3,42 h

Vicenç Segalés

El Morro de Porc - Caldes de Montbui

9 de febrer

Per a aquest 2014 vam preparar una excursió la Francesca Farrés i jo, Joana, a prop de casa, concretament a Caldes de Montbui.

Vam escollir una ruta circular que era sortir de Caldes, anar fins al Morro de Porc (601 m) i tornar cap a Caldes, total uns 15 Km. La prepa-

ració va ser una mica feixuga ja que la guia que portàvem no coincidia amb el que ens anàvem trobant, i ens va confondre en diversos llocs. Malgrat això finalment ens en vam sortir i el dia D va anar perfecte.

L'origen de l'excursió va ser al càmping "el Pasquallet", a prop dels Saulons. Allà vam deixar

els cotxes i vam seguir per la carretera en direcció a St. Sebastià fins travessar el pont del Pasqualet, on ens vam desviar cap a la dreta per agafar una pista amunt fins a un revolt pronunciat en què hi ha una desviació a mà esquerra. El camí baixa una mica però després comença a enfilar-se i a mà esquerra ens queda la Torre Nova. Quan som a dalt d'aquesta pujada i en un revolt on començaríem a baixar, ens endinsem per un camí que surt cap a la dreta i puja entremig del bosc. Trobem oliveres i anem pujant fins a trobar una barraca. Som a l'anomenada Vinya del Guerxo (en aquest lloc el dia que vam fer la preparació de l'excursió, vam trobar molts fredolics!). Anem seguint per la pista amunt i ens trobem amb una panoràmica dels Cingles de Bertí i de la Torre Nova.

Seguint la pista arribem a la carretera nova del Farell i la travessem per agafar un corriol que surt al davant mateix. En aquest punt, el dia de la prova havíem de seguir una línia elèctrica ja que el camí es suposava que no es veia bé, però no hi era. Enlloc del camí ens vam trobar amb una pista que feia poc s'havia obert per tal de refer les línies elèctriques. Allà vam quedar enfangats.

Arribem dalt del turó, on hi ha un mirador fantàstic. Seguim la pista fins a trobar-nos amb la carretera vella del Farell, anem cap a l'esquerra uns 50 m. i abans del revolt agafem un corriol cap a la dreta. Per aquest corriol també havíem de seguir la línia elèctrica, que tampoc hi era. Ens trobem amb una pista que ve des de la dreta i d'uns forns de calç, que no vam visitar. Encara busquem la línia elèctrica... Ens havíem de desviar en algun lloc cap a la dreta però vam anar amunt. Vam recular ja que no era possible anar tan amunt, per lògica havíem d'anar avall. La guia ens deia que quan trobéssim que la línia elèctrica es creuava amb una de telefònica ens havíem de desviar cap a la carretera.

Per fi vam trobar la línia telefònica i vam baixar cap a la carretera asfaltada, vam anar cap a l'esquerra uns quants metres i a la dreta surt una pista barrada amb cadena, que vam seguir en direcció al Morro de Porc.

Després del cademat la pista va baixant suauement. A l'esquerra ens queden uns pous de glaç força malmesos. En aquest punt som al damunt del Morro de Porc, ara anem cap al Gasuc. Un cop allà la vista és espectacular, si el dia és clar. Comencem a baixar per la pista, que és ampla. Agafem un corriol cap a la dreta que trobarem quan la pista comença a pujar, i ens trobem unes marques blanques. Baixem pel corriol pel mig del bosc (difícil de baixar per què el fan servir les motos i està malmès) fins a trobar una pista més ampla que seguirem a mà dreta. Aquesta pista acaba en una clariana des de la qual podem veure la casa de les Elies. Baixem per una torrentera que passa pel costat d'una casa en ruïnes, sempre amb el torrent a l'esquerra. Arribem a un prat on hi ha taules i bancs i ens hi quedem a dinar. Fa un fred que pela!. Alguns membres del grup decideixen seguir sense parar-se a dinar.

Havent dinat travessem la riera de Caldes i continuem per la pista cap a la dreta, tot passant pel costat de la casa de les Elies. A partir de la casa seguim marques blanques i grogues que ens portaran al Pasqualet, encara que primer passarem per l'antiga pedrera de llambordes. A l'esquerra del camí ens trobem la casa del Castellvell de la Pedrera, la bàscula en què pesaven els carros plens de llambordes i el camí recobert de llambordes, fins a trobar-nos a la carretera que puja des de Caldes, va a St. Sebastià de Montmajor i passa per davant del Pasqualet. L'agafem cap a l'esquerra fins arribar als cotxes.

Joana Molins

Castell d'Aro – Roca Rovira (circular) 19 octubre 2014

Comencem el recorregut a l'estació de Castell d'Aro de l'antic carrilet Girona - St. Feliu de Guíxols.

Anem per la Via Verda direcció Sta. Cristina d'Aro i aviat ens desviem a la dreta per agafar el camí que segueix el Torrent de Canyet i que s'enfila fins el Golf Mas Nou. Seguim pujant fins la Roca Rovira (382 m) que té unes vistes magnífiques. Baixem uns metres i agafem un camí

pla direcció Romanyà de la Selva, fins el Puig d'en Ponç que rodegem per iniciar la baixada. Fem la baixada per un camí que circula paral·lel a la Urbanització la Roca de Malvet. A mig camí ens parem al Dolmen de Mas Bousarenys molt a prop de les cases de la Urbanització. Seguim baixant fins trobar la Via Verda que ens portarà a l'estació de Sta. Cristina d'Aro a on dinem. Ben dinat, seguim la Via Verda fins arribar al punt de partida.

DADES

- Distància: 15,50 km
- Desnivell: + 500m
- Temps empleat: 5:50 hores
- Participants: 11 persones

Vicenç Segalés

Foto Vicenç Segalés

La Garriga - Bosc de Malhivern)

23 de novembre

El grup de matinals fem una sortida plàcida per l'entorn de la Garriga. Des del punt de trobada habitual i a l'hora prefixada ens dirigim a la Ga-

yencs i les primeres ondulacions de la plana. Com va escriure el poeta Pere IV, "en ma terra del Vallès tres turons fan una serra, quatre pins un bosc espès, cinc quarteres massa terra".

Ens endinsem per camins planers i suaus entre bosc i conreu direcció a la urbanització els Gorgs (Llerona). Des d'aquí comencem el retorn a la Garriga. Passarem per la Vila Romana de Can Tarrés, ubicada al sud del terme municipal, la construcció de la qual se situa al segle

Malhivern. Foto Xavier Moya

rriga. El punt de retrobament serà la plaça del Silenci, on podrem aparcar sense cap inconvenient els cotxes.

Comencem la caminada i ens dirigim direcció sud cap al passeig de la Garriga, una via urbana oberta el 1878 de gairebé un quilòmetre de llarg, ombrejada per dues fileres de 272 enormes plataners. És l'avinguda més senyorial del municipi.

Al final del passeig comença el bosc de Malhivern, un sender que circula per una zona de transició entre els darrers contraforts muntan-

l abans de Crist. Es tractava d'un edifici d'uns 200 metres quadrats i, pel seu bon estat de conservació, es considera un dels assentaments de l'època més rellevants del patrimoni cultural català.

Per no tornar pel passeig prenem la ronda del Carril, per poder gaudir de les cases del modernisme de la Garriga (obra de Manuel J. Raspall entre el 1903 i 1934). Finalitza l'excursió arribant novament a la plaça del Silenci.

Xavier Moya

SORTIDES GRUP DE MATINALS 2014

MES	DIA	LLOC
Gener	12	Gallecs
	19	St Martí de Montnegre (circular)
	26	Castellcir - La Popa (circular)
Febrer	9	Ruta del Morro de Porc (Caldes de Montbui)
	16	Monts observance-Can Tacó (Montorès-Montmeló)
	23	St. Boi de Lluçanès-Els Munts (circular)
Març	9	Roses-Cala Montjoi-Cap Norfeu
	16	Ruta dels Molins (Osona)
	23	Massís del Garraf (circular)
	30	Pic dels Vents (Caldes de Montbui)
Abril	6	32ª Excursió Popular (voltants de Granollers)
	27	Marquet de les Roques-Montcau-La Mola-El Marquet
Maig	11	Palamós-Cap Roig-Palamós
	18	Riera del Sorreig, bucle Nord (St. Bartomeu del Grau)
	25	Rodales de Granollers
Juny	6	6ª Excursió Nocturna Solidària (Mans Unides)
	8	Serra del Catllaràs (la Pobla de Lillet)
	28 i 29	Muntanyes d'Andorra
Juliol	6	Santa Fe-Turó de l'Home
	12	Excursió Nocturna al Tagamanent des del collet de St. Martí
	20	Puig Estela
	25 - 27	Estany Gento-Espot
Setembre	21	Beget-Rocabruna-Beget
	28	Puig de la Creu (Vallès Occidental)
Octubre	5	Pla de Busa-Presó de Busa
	12	Marxa Popular de Breda
	19	Castell d'Aro-Roca Rovira
	26	St. Pere de Torelló-Bellmunt
Novembre	9	Puiggraciós-Turó de les Onze hores
	16	La Calma-El Sui
	23	La Garriga-Bosc de Malhivern
	30	25ª Matagalls-Granollers
Desembre	14	Granera (circular)
	21	Voltants de la Roca

g Els Ginesters

Cambra d'Aze

Dia: 17 de setembre. Distància: Projectada 10 Km. Temps: 5 hores. Cotxe: 165 Km.

Sortim a les 6 del matí de Llerona. El temps és molt insegur i les previsions encara són d'anar a pitjor. El nostre grup ens costa molt canviar de programa a l'últim moment, per tant hem anat a la Cerdanya.

A les 8 ja som a Puigcerdà. Entrem a França fins a Sant Pere dels Forcats. Agafem una pista forestal fins a l'estació d'esquí "Espai Cambra d'Aze" 1950 m. Deixem el cotxe a les 8:45 i comencem a caminar per un bosc molt frondós. Pugem al cim de l'Home Mort (2.515 m). Esmorzem en aquest punt. Continuem per la carena passant per alguns punts difícils de vistes

espectaculars fins al cim de la Cambra d'Aze (2.750 m).

La nostra zona és l'única que toca el sol. Baixem per la serra de Font Freda. Moment que els boletaires omplen les bosses. A les 4 de la tarda estem a dinar a ca l'Anna de Ventolà.

Integrants: Joan Corbera, Jaume Muntan, Josep Roca, Josep Rodri, i Salvador Vilà

Text i fotografies: Joan Corbera

Sortides d'Els Ginesters durant el 2014

MES	DIA	LLOC
Gener	08-	Castell de Montgrí
	15-	Agudes-Turó de l'Home des de Passavets
	22-	El Suí-Turo de Samon des de Sant Salvador de Terrades
	29-	Volta pels Cingles de la serra de Queralt
febrer	05-	Castell de la Popa des de Sant Martí de Centelles
	12-	Montserrat est i Sant Jeroni
	19-	El Catllaràs des de el Santuari de Falgars
	26-	Castell de Sant Miquel i Sant Mateu
Març	05-	Puig de l'Aliga
	12-	Cabrera des de Falgars d'en Bas
	19-	Els Cingles de Vallcebre
	26-	Talaixà
Abril	02-	Muntanyes de Prades i Tossal de la Baltasana
	09-	Cim del Pla de Pujalts des de Montgrony
	16-	Riells, Sant Miquel del Fai, Onyó i Ullar
	23-	Costabona i Roca Colom
Maig	30-	Puig Estela i Taga des de Pardines
	07-	Balandrau i Fonlletera
	14-	Tossa d'Alp
	21-	Puigsacalm i Puig dels Llops
Juny	28-	Pic de Bastiments
	04-	Puigs del Curull i les Àligues des de Vidrà
	11-	Puig Ou
	18-	La Tosa d'Alp des de Masella
Juliol	25-	Serra de Planès, cap a Puigmal
	02-	La Mola i Montcau
	09-	Comabona, des del Coll de les Bassotes
	16-	Puigpedrós per Guils
Agost	23-	Pics de la Dona, Serra Bacivers i Serra Gallinera
	30-	Fontnegra, Coma del Clot i Torreneules
	06-	Pics de l'Infern, Fresers i Bastiments
	13-	Puigmal pel Collet de les Barraques
Setembre	03-	Tossa Plana de Lles
	10-	Matagalls des de Sant Marçal
	17-	Cambra d'Aze
	24-	Cap del Verd des del Coll de la Mola
Octubre	01-	La Covil i Costa Pubilla des de Coll de Prat de Jou
	08-	Penyes Altes del Moixeró – Coll de Trapa
	15-	Puig de les Borregues des de Vallter
	22-	Roca Colom des de Vallter
Novembre	29-	Comabona, des de Prat d'Aguiló
	05-	El Far, St.Martí Sacalm i Grau del Goteró
	12-	Puigllançada pels Alabaus
	19-	Bassegoda
Desembre	26-	Puig de les Bruixes i Comanegre
	03-	La Vall d'Olzinelles
	10-	Sentfores, la Creu de la Miranda i San Sebastià
	17-	Rocallarga des de la riba
	29-	Puig d'Olena des de Riells del fai

Donacions a la biblioteca durant l'any 2014

L'Editorial Piolet ha fet una molt bona tasca editant mapes excursionistes de força indrets de Catalunya que, des de fa uns anys, s'han tornat de més interès, ja que la gent vol també caminar pels altres indrets, a vegades no tant emblemàtics com els més tradicionalment habituals, però no per això menys interessants i bonics. Igualment, s'ha llençat a editar mapes de muntanyes espanyoles i d'altres països.

Aquí, a la biblioteca de l'Agrupació Excursionista, han entrat per una donació de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya:

Camins del Camp - Costa Nord. Escala 1:25.000

Ull de Ter-Coma de l'Orri - Coma de Vaca. Escala 1:20.000

Serres de Pàndols i Cavalls. Escala 1:25.000

De l'Ametlla de Mar a l'Ampolla. Escala 1:10.000

Estels del Sud - La travessa del massís dels Ports. Escala 1:25.000 4ª edició revisada

Barranquisme al Port. Escala 1:50.000

Parc de la Serralada de Marina. Escala 1:20.000

Serra del Montsant. Escala 1:20.000

Camins de l'Alt Penedès. Escala 1:20.000

Conca d'òdena. Escala 1:20.000

Miravet. Escala 1:20.000

Xarxa de senders locals de La Selva del Camp. Escala 1:12.000

Via de Montsant - BTT-MTB-VTT - La volta a Montsant en BTT. Escala 1:40.000

Sant Llorenç de Montgai - Camarasa. Escala 1:20.000

Les Guillerries - 40 excursions. 40 indrets imprescindibles. Escala 1:25.000

Muntanyes de Prades. Escala 1:25.000 4ª edició revisada

Torredembarra. La Pobla de Montornès. Creixell. Roda de Barberà. Escala 1:15.000

Ruta 3 Valls - Vall de Boí, Barravés i Castanesa. Escala 1:30.000

Sierra Nevada - La integral de los 3.000 Escala 1:25.000

Geoparque de las sierras Subbéticas. Escala 1:40.000

La Route des Mille Casbahs - carte culturelle du Maroc. Escala 1:40.000 2ème édition

Chefchaouen - Chauen. Escala 1:75.000

Cursa La Marrana - Ulldeter - Coma de l'Orri - Coma de Vaca. Escala 1:20.000

Valle de Ricote - Sierra de Ricote - Sierra del Oro. Escala 1:25.000

Parque Natural Sierra de Castril (Andalucía). Escala 1:30.000

Toubkal (Alto Atlas - Marruecos). Escala 1:40.000

La Route des Mille Casbahs. Escala 1:400.000

PAYS DU MONT - BLANC - Alpes du Nord

Autors: J.R. Arruyer, P. Macia, B. Valcke
Editorial: Rando Editions

68 itineraris publicats en aquesta guia després d'una acurada selecció, classificats en quatre nivells de dificultat, des del senderista a l'alpinista. Els autors, conscients dels diferents nivells d'excursionistes i de les aptituds de cada un, han realitzat un inventari de recorreguts que permeten la descoberta més completa i la més variada, la més fascinant i la més progressiva del massís del Mont Blanc.

MUNTANYES DE TIVISSA - VANDELLÓS

Autors: Rut Domenech, Lluís Saladié, Joaquim Roset, Marc Castellnou, Ricard Baqués i Meritxell Omella.
Editorial: Piolet

Les muntanyes de Tivissa i Vandellós són muntanyes feréstegues, dures, aspres i desconegudes, tocades per un vent insistent que les recorre i refresca des de la vall de l'Ebre fins al mar. Desnivells tècnics, graus, argelagues, obagues boscoses, barrancades profundes... Tot això marca el caràcter d'aquestes muntanyes i de la gent que les habita. La guia descriu 22 recorreguts de diferent dificultat i durada, 19 de circulars i 3 travesses. Molt interessant!
Una altra editorial punter de l'excursionisme.

ESPAIS DE LA BATALLA DE L'EBRE

Autor: Juan Carlos Borrego Pérez
Editorial: Piolet

Aquesta guia és una bona eina per conèixer la Terra Alta i la Ribera d'Ebre a través dels espais on es va desenvolupar la batalla de l'Ebre de la guerra civil espanyola (1936-39). La guia

consta de 13 rutes que us serviran no només per conèixer les petjades de la guerra i de la memòria històrica, sinó també per gaudir de les serres de Pàndols i de Cavalls i de les planes d'ametllers i d'oliveres que envolten els pobles enturonats d'aquests indrets.

LOS GRANDES BALCONES DE CHAMONIX

Autor: Luis Aurelio González Prieto, Loli Palomares i David González Palomares
Editorial: Desnivel Ediciones.

L'editorial Desnivel ha fet i està fent una gran tasca divulgativa de l'excursionisme tant publicant interessants guies excursionistes com d'història de l'alpinisme recuperant, en força ocasions llibres que ja s'havien exhaurit ja fa anys.

Aquesta guia en concret que ha arribat a la biblioteca de l'Agrupació hi podem trobar tota l'informació necessària per poder realitzar rutes ben exigents com caminades i passejades curtes per a tota la família. D'aquesta manera descobrim tres nivells de rutes per sectors perquè es puguin planificar les excursions segons les nostres possibilitats. A més a més han estat dissenyades perquè en tot moment tinguem algun remuntador mecànic o tren de cremallera a prop que ens permeti davallar si cal.

Begiz Begi –Miradas a càmera-

Autor: Alberto Iñurrategi
Editorial: bbk

No hi ha paraules. No fan falta. Només imatges fantàstiques i inversemblants que parlen i emocionen per si soles. Alberto Iñurrategi, icona de l'Himalaisme i l'alpinisme mundial, es posa darrera de l'ull de la càmera i ens transmet moltes i emotives emocions. Fotografies de diversos indrets del món. Un gran llibre, pel seu tamany i pel seu contingut, fotogràfic i meravellós. Un llibre que haurien de conèixer els amants de la fotografia

LES RUTES DEL BARÓ - 19 camina- des per la baronia d'Escornalbou

Autor: Jordi Foraster i Adsera
Editorial: Piolet.

Aquest llibre pretèn fer-nos descobrir i estimar una zona oblidada pels caminants com és la Baronia d'Escornalbou. L'autor ha volgut documentar un reguitzell de camins, alguns d'ells força coneguts, mitjançant els quals podreu descobrir pobles, paisatges, indrets i rutes amb unes panoràmiques espectaculars.

Els recorreguts es descriuen amb molt de detall, expressant la seva dificultat, els enllaços entre ells, una gràfica de desnivell, un mapa guia i fotografies.

La Última Generación -Lo peor del cambio climático está por llegar

Autor: Fred Pearce
Editorial: Barrabés

La humanitat i, sobretot, els països "més avançats", no fem cas del que, des de fa molts anys, els científics ens van alerten sobre la contaminació del nostre planeta i de la seva depredació. Ens estan advertint de que tot això tindrà conseqüències. De fet ja en té; canvi climàtic, malalties, etc. Val la pena que llegim aquest interessantíssim, didàctic i documentat estudi d'aquest periodista que des de fa quinze anys ha dedicat la seva vida professional a donar conèixer els problemes mediambientals que afecten al planeta. Sense ser un llibre apocalíptic al que ens serveix per reflexionar molt seriosament i per implicar-nos en la defensa del medi ambient i d'aturar el canvi climàtic i les seves conseqüències.

Guia Práctica Rompe Límites -Psi- cología para escaladores

Autor: Ubaldo Vila
Editorial: Barrabés

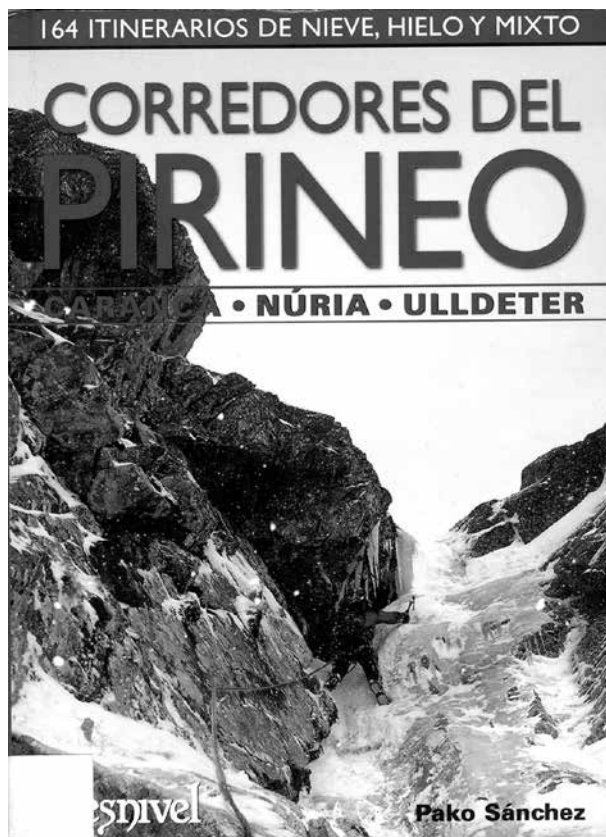
Aquest treball recull un total de 42 vessants i 164 itineraris de neu, gel i mixt, relacionats i agrupats en tres sectors del Pirineu Oriental: Carançà, Núria i Ulldeter. Tots tres ben a prop l'un de l'altre. Per la seva alça-

da, les muntanyes situades entre el Canigó i la part alta de les comarques catalanes del Ripollès i Conflent acostumen a rebre importants quantitats de neu cada hivern formant-se, any darrera any, els corredors de neu que explica l'acurada guia que tenim a les mans.

Corredores del Pirineo -Carançà. Núria.Ulldeter

Autor: Pako Sánchez
Editorial: Desnivel.

Aquest treball recull un total de 42 vessants i 164 itineraris de neu, gel i mixt, relacionats i agrupats en tres sectors del Pirineu Oriental: Carançà, Núria i Ulldeter. Tots tres ben a prop l'un de l'altre. Per la seva alçada, les muntanyes situades entre el Canigó i la part alta de les comarques catalanes del Ripollès i Conflent acostumen a rebre importants quantitats de neu cada hivern formant-se, any darrera any, els corredors de neu que explica l'acurada guia que tenim a les mans.

Joan Mundet

Una via d'escalada de màxima dificultat, culminada per Iker i Eneko Pou, propicia un debat sobre la massificació en aquesta muntanya

La ruta més fugaç de Montserrat

ROSA M. BOSCH
Barcelona

Encara que s'intueix que entre els segles XIV i XV els ermitans de Montserrat ja feien una cosa semblant a escalar, la primera ascensió documentada data del 25 de setembre del 1851 a càrrec de José Pujol i Francisco López, al Montcau. Des d'aleshores ha plogut molt. Es calcula que ara hi ha més de 5.000 vies d'escalada a Montserrat, una de les quals, la considerada més avantguardista i exigent físicament, la Tarragó, completada per primera vegada en estil lliure – sense utilitzar les assegurances o punts de suport fixats a la paret per progressar per la mateixa – pels germans bascos Iker i Eneko Pou, el 5 de novembre passat.

Aquesta és una de les grans novetats que incorporava Montserrat al seu generós catàleg d'ascensions, uns dies després que el Patronat de la Muntanya de Montserrat decretés una moratòria de dos anys en l'obertura de no-

ves vies d'escalada. Però la ruta culminada pels Pou, a més de futurista, s'ha revelat fugaç, molt fugaç. David Tarragó la va obrir –va col·locar ancoratges per evolucionar per la paret– el 2002, però durant tot aquest temps ningú no l'havia pujat. Els escaladors que freqüenten Montserrat, com Armand Ballart, expliquen que és extremadament complicada, discorre per una paret de més de 200 metres al Platan de Diables, amb una grau de dificultat 8 (d'una escala on la màxima exigència és

L'OBJECTIU DELS POU

Que Montserrat atregui escaladors de fora amb el ganxo d'una via futurista

EL MONESTIR I LA MUNTANYA

Ramon Oranias manté la tradició escaladora dels monjos benedictins

nou). A Montserrat no n'hi ha cap altra de vuitè grau. Però en transcendir l'èxit dels Pou, que representen l'elit de l'escalada i han evolucionat per parets de tot el món, es van activar algunes alarmes. Els Pou, que van invertir prop de dos mesos en aquest projecte, van encadenar en estil lliure aquesta via el 5 de novembre, però al cap de pocs dies algú, molt experimentat, es va dedicar a extreure tots els ancoratges de la paret per impedir que ningú no pogués tornar a enfilar-s'hi. Iker i Eneko es van adonar de la jugada quan es disposaven a filmar més imatges de l'ascensió per a un documental.

Els veterans de Montserrat sospiten qui hi ha darrere d'aquests fets. "Quan Tarragó la va equipar va ser molt criticat ja que discorria per sobre de quatre vies més ja obertes, això es considera poc ètic. Aquesta ruta estava condemnada a mort", considera David Hita, autor de *Montserrat. Guia d'escalades del vessant nord* (Desnivel). Hita admet la dificultat i elogia la feina dels Pou, però reitera que "feia anys que es volia desmuntar aquesta via, però

Iker Pou, de 37 anys, evolucionant per la ruta Tarragó

ningú no ho havia fet per mandra". La il·lusió dels Pou era "posar Montserrat al segle XXI", que un itinerari tan "avantguardista" servís de ganxo per atreure esportistes de tot el món al bressol de l'escalada a Catalunya,

com ha succeït en altres llocs.

"A Montserrat hi va molta gent, però poca de fora a causa del tipus de roca, conglomerat. Tenen més sortida altres zones", afegeix Hita, que subratlla: "S'ha explotat la muntanya de manera brutal, en

JORDI CORTIQUERA

GERNIA MIRALDA

Ramon Oranias, fotografiat el martres en Montserrat

ta, quien considera que "se ha explotado la montaña de manera brutal, en cualquier sitio de siete u ocho metros abren vías, tantas que Montserrat se ha masificado. La parte baja se ha destrozado, el problema es que el acceso es muy

fácil". Por eso el Patronat de la Muntanya de Montserrat decidió hace unos meses echar el freno al entender que "el número de vías sin control ha llegado a un nivel de saturación preocupante". Además, lamentan "el desorden gene-

ral: escaladores anónimos desequipan rutas y sacan anclajes sin avisar con el consiguiente riesgo que esto supone".

El respeto al medio ambiente ya no es el denominador común en este mundo. Los montañeros

de la vieja escuela, como el monje Ramon Oranias, se aproximan a la escalada fascinados por la naturaleza y por esa orografía característica de Montserrat. Oranias empezó a subir por las paredes monestratinas nada más instalarse en

el monasterio, hace 40 años. Ahora tiene 67. Actualmente es el único monje escalador, aunque está transmitiendo sus conocimientos a un novicio para que no se rompa la tradición. En los años cuarenta del pasado siglo, un grupo de benedictinos se aficionó a este deporte; entre ellos estaba el padre Guin Camps, uno de los promotores, según relata Josep Fatjó en *Historia de l'escalada a Montserrat* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat). "A mi me enseñaron los padres Salvador Plans, Ramon Ribera y Gabriel Relats. Hasta que llegaron los Bombers de la Generalitat, en 1986, formamos un grupo de socorro para realizar rescates".

"Tenemos el jueves y domingo por la tarde libres, además de un día entero al mes. Intento salir a la montaña una vez a la semana. Mi última escalada fue en la *Pavxa del Bisbe*, un cuarto grado, con el novicio al que estoy entrenando", contaba el martes. Su aventura más exigente se remonta a sólo dos años atrás cuando ya había cumplido los 65 y atacó la *Boy-Roca* de L'Elefant, "una via de sexto grado muy aérea, comparable a encaramarse a una cornisa". "Un día te matarás", le dicen los hermanos de la comunidad, a lo que él responde que son más peligrosas las carreteras de asfalto. Oranias también ha probado la *Easy Rider* y, por supuesto, la emblemática aguja del Cavall Bernat.

Para Oranias la escalada es "un baño de naturaleza en dimensión vertical". Por eso alerta del daño que la presión humana está provocando en un entorno divino. ●

VIA EL VÍDEO DE LOS HERMANOS POU EN LA VIA TARRAGÓ EN www.lavanguardia.com

REPORTATGE

El turó del meteoròleg

L'any 1932, s'instal·la la primera estació de muntanya de la península al Turó de l'Home

08-12-2014 | 10:00

Imatge captada per Mullor de la primera caseta situada en aquest cim i que havia estat el pavelló de Noruega a l'exposició de 1929 a Barcelona

ARXIU FOTOGRÀFIC CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

El Turó de l'Home va tenir la primera estació meteorològica de muntanya de tota la península Ibèrica. Va començar a funcionar l'any 1932 i va estar activa fins l'any 2004 quan l'Institut Nacional de Meteorologia (INM) va cessar el contracte amb l'observador Miquel Messeguer.

Tot i això, el meteoròleg va seguir vivint un temps més a la casa del cim i prenent dades però ja no de forma sistemàtica. Ara, el Servei Meteorològic de Catalunya impulsa un nou projecte per crear un centre de referència de la meteorologia en aquest espai simbòlic del Montseny que posi en valor la relació del cim amb aquesta ciència. Serà a través de la construcció d'un nou equipament integrat a la muntanya que substituirà l'actual casa. El projecte està pendent de la tramitació legal i també que la Generalitat recuperi la propietat del cim, expropiat després de la Guerra Civil. La cessió està pendent de firma des de fa un any – està encallada i, ara, el Servei Meteorològic de Catalunya es planteja expropiar la finca a l'Estat.

Tot i que l'estació meteorològica va començar a funcionar l'any 1932, la idea de crear-la ja feia dècades que rondava. Artur Osona i Formentí, excursionista, científic, geògraf i mecenes, va ser una de les primeres persones que ho va posar sobre la taula. "Si no hagués estat per ell, potser el primer observatori meteorològic de muntanya de la Península s'hauria fet, aneu a saber, a qualsevol altre indret del terròs", escriuen Nydia Figueras i Miquel Messeguer a l'article "L'observatori meteorològic del Turó de l'Home", publicat a Monografies del Montseny.

Els primers estudis sobre la meteorologia al Montseny van arribar de la mà de l'Associació d'Excursions Catalana, creada l'any 1878. L'any 1880 va col·locar termòmetres de màxima i mínima a Santa Fe a partir d'una proposta d'Artur Bofill i Poc, naturalista. Aquell mateix any, Joan Montserrat Archs, metge i acadèmic, va proposar la instal·lació d'un refugi-observatori al Turó de l'Home que va recollir l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques (més endavant,

totes dues entitats es van acabar unint per crear el Centre Excursionista de Catalunya). S'inicia aleshores una subscripció popular, impulsada per Osona, per finançar-ne la instal·lació.

Amb els primers diners aconseguits, l'any 1881 ja es comença a treballar en un desmunt al cim per poder-hi aixecar l'observatori. "Hi havia sis treballadors que baixaven cap a casa seva cada quinze dies per mudar-se, veure les respectives famílies i cobrar els salaris. Els queviures es pujaven de Breda i l'aigua de la font de Briançó", relaten Figueras i Messeguer. La falta de recursos econòmics –la subscripció popular decau als anys següents– acaba frenant el pla. "En veure que la recaptació era del tot insuficient per a la continuació de les obres i molt més per a la compra d'aparells i per a la nòmina d'un observador meteorològic, s'abandona el projecte".

Uns 50 anys més tard, "el vell projecte rebé un nou impuls amb l'establiment de la Mancomunitat i la creació del Servei Meteorològic de Catalunya amb Eduard Fontseré al capdavant". El projecte es va redefinir. "La solució adoptada, més realista i pràctica, presentava menys dificultats a l'hora de dur-la a terme. En comptes de bastir un edifici d'obra, es va dquirir una caseta de fusta prefabricada, que va ser el pavelló de Noruega a l'Exposició Internacional de Barcelona de l'any 1929. Desmuntada a peces, es transportà fins al cim".

L'organització del Segon Any Polar Internacional (API), que es va celebrar entre els anys 1932 i 1933, va vincular-se a la creació de l'observatori. Un dels objectius de l'API era la investigació de la circulació atmosfèrica entre regions polars i les baixes latituds. Aleshores, "la vàlua de les estacions de muntanya per a l'estudi de la circulació atmosfèrica era àmpliament reconeguda". El Servei Meteorològic de la Generalitat republicana va contribuir a l'Any Polar amb la creació de les estacions del Turó de l'Home i de Sant Jeroni, a Montserrat. També va ser important l'impuls d'Eduard Fontseré i de l'Institut d'Estudis Catalans. La del Montseny es va pensar com una estació permanent amb vocació d'esdevenir un centre de recerca, mentre que l'altre s'entenia per a un ús provisional. L'any 1932 Ramon Jardí va posar a punt els aparells i Josep Gil i la seva dona van ser els primers observadors. Passat l'Any Polar Internacional, des del Turó de l'Home van seguir els estudis de la meteorologia i dels núvols. També va facilitar la navegació aèria.

La Guerra Civil va paralitzar els plans d'expansió. L'any 1939 es produeix la confiscació de tots els béns del Servei Meteorològic i també de l'estació, que va passar a ser gestionada pel Servicio Nacional de Meteorología del règim de Franco. En paral·lel, l'exèrcit de l'aire va instal·lar una base militar a Puigsesolles, el cim situat al costat del turó.

Aquest es va escapar per poder-hi fer les construccions de l'exèrcit. La presència militar es va allargar fins l'any 2001, tot i que encara ara hi conserven una estació de telecomunicacions.

Fernando García de Castro va ser un dels observadors històrics del cim. Hi va viure 36 anys, fins que es va jubilar. Durant part d'aquest temps, va viure a la caseta de fusta original –estava lligada amb cables d'acer a la muntanya– en unes condicions molt dures. L'any 1954 es va impulsar un projecte per construir una nova casa, també de fusta, adossada a l'original. Va ser dos anys després d'unes importants ventades que van obligar García de Castro a abandonar la caseta i on va fracturar-se una mà en caure per un cop de vent.

L'any 1956 es va viure un altre fenomen molt advers: una entrada d'aire siberià molt persistent que va fer que la temperatura baixés fins a 20 graus sota zero. Finalment, als anys setanta, es va construir la carretera d'accés per a la base militar i també un nou refugi d'obra, que ara es vol enderrocar.

Fernando García de Castro va ser rellevat pel seu fill, Miquel Messeguer García de Castro, meteoròleg del turó fins l'any 2004. Des d'aquell any, es van aturar els registres sistemàtics de les condicions meteorològiques. L'any 2010, el Servei Meteorològic va instal·lar una estació automàtica a Puigsesolles per donar continuïtat a la sèrie.

El refugi construït als anys setanta, actualment, que ara es vol enderrocar. Foto: Maure Luís.

Tot en soldadura, gasos i maquinària

**Jordi Camp, 43 - 08400 Granollers
Tel. 93 840 40 22 - Fax .93 840 40 23**

**C/. Ebre, 54 - 08223 Terrassa
Tel. 93 785 10 80 Fax. 93 736 03 42**

e.mail: game@suministros-game.com